

KIRKKO & KOTI

**Ei ole yhtä
oikeaa tapaa
olla äiti**
➤ 2-3

**Mitä kristilliset
symbolit meille
kertovat?**
➤ 10-11

**Virsisivian
jännittävä
karsinta**
➤ 8

Duudsonit villitsivät

➤ 7

kirkkojakoti.fi

Seurakuntayhtymän tulos ylijäämäinen

Kuopion seurakuntayhtymän tilikauden tulos on noin 1,8 miljoonaa ylijäämäinen.

Yhteinen kirkkoneuvosto hyväksyi kokouksessaan maaliskuun lopussa Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän vuoden 2014 tilinpäätöksen vahvistettavaksi yhteiselle kirkkovaltuustolle. Tilikauden tulos on noin 1,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen johtuen toimintakulujen pienenemisestä ja verotulojen arvioitua positiivisemmasta kehityksestä.

Odotettua parempi talouden kehitys ei kuitenkaan muuta seurakuntayhtymän talouden suurta kuvaa. Vaikka jatkuvasti korkealla tasolla pysyttelevä kirkosta eroaminen ei näytä toiseksi vaikuttaneen kirkollisverokertymiin, seurakuntayhtymä ennakoii verotu-

lojensa laskevan lähivuosina. Verotuloja kertyi arvoitua enemmän, sillä talouden kehityksen kannalta on huolestuttavaa, että kirkollisverotulojen kertymä pieneni edellisestä vuodesta 2,4 prosenttia. Kirkollisverotulot ovat selkeästi merkittävän tulolähde seurakunnalle. Niissä tapahtuvilla muutoksilla on keskeinen merkitys seurakuntatalouden tasapainoon sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Tämän vuoksi talouden tasapainottamistoimia jatketaan laadittujen kiinteistö- ja henkilöstöstrategioiden mukaisesti.

Siilinjärven tulos alijäämäinen

Vuoden 2014 tilinpäätös Siilinjärven seurakunnassa on 201 626 euroa alijäämäinen. Tulos on ensimmäinen alijäämäinen tällä vuosituhannel- la. Se on kuitenkin ennakoitua parempi, mikä johtuu arvioitua korkeammasta yhteisöverotulosta. Yhteisöveron kertymä kasvoi edellisvuodesta 33,5 prosenttia. Kirkollisveron osuus pieneni 2,5 prosenttia. Käyttötalouden toimintatuotot vähenivät edellisvuodesta 14,1 ja toimintakulut kasvoivat 4,7 prosenttia. Kirkkoherra **Seppo Laitasen** mukaan henkilöstön lisäys viime vuosina, ja tiloissa tehdyt isot remontit vaikuttavat suoraan tulokseen.

Siilinjärvellä väestön kasvu ja työllisyystilanne ovat olleet hyviä, ja seurakunnan veroprosentti 1,25 on Kuopion hiippakunnan alhaisin. Talousjohtaja **Urpo Reposen** mukaan veroprosentin nosto ei ole suunnitelmassa. Alijäämän kattamiseen käytetään aiempia säästöjä. Siilinjärven seurakunnan kirk-

mukaan veroprosentin nosto ei ole suunnitelmassa. Alijäämän kattamiseen käytetään aiempia säästöjä. Siilinjärven seurakunnan kirk-

kovaltuusto vahvisti tilinpäätöksen maaliskuussa.

MINNA SIIKANIVA
TUIJA HYYTINEN

PYSÄKILLÄ

”Elämme suoritusyhteiskunnassa ja se heijastuu myös vanhemmuuteen”, äitiystutkija Eija Sevon kertoo.

KIMMO SALVEN

Monta polkua hyvään äitiyteen

Ei ole vain yhtä oikeaa tapaa

olla äiti, monenlainen äitiys voi olla hyvää.

Toisalta lapset ovat erilaisia. Ei ole patenttiratkaisua kuinka kasvatat hyvän lapsen, vaan polkuja hyvään lapsuuteen ja sitä kautta aikuisuuteen on monenlaisia”, toteaa Jyväskylän yliopiston äitiystutkija KT **Eija Sevon**. Hän oli puhumassa hiljattain Kuopion ev. lut. seurakuntien perheasiain neuvottelukeskukseen järjestämässä Äiti-äidimpi-äidein -koulutustilaisuudessa Kuopiossa.

Myyttinen äitiys

Millainen on hyvä äiti? Tämän kysymyksen kanssa ovat kamppailleet naiset kautta aikojen. Hyvän äitiyden määrittelmä on toisaalta aikaan ja paikkaan sidonnainen kysymys, toisaalta vahvat äitiyytyt pitävät pintansa ajasta riippumatta.

”Äitiys on jotain ikaikaista naiseuden myyttistä tarinavarattoa eli siinä on mukana pysyvää, muuttumaton juonne. Äitiys ajatellaan edelleen uhrautumisen, omistautumisen ja lapsilleen läsnä olemisen ihanteiden kautta, vaikka äidit ja äitiyden toteuttamisen olosuhteet ovat muuttuneet paljon viimeisten vuosikymmenten saatossa. Hyvän äitiyden mallitarina on vahva ja se työntää lonkeronsa perhearjen pienimpiinkin sopukoihin”, Eija Sevon toteaa.

Nautintoa ja riittämättömyyden tunteita

Äitiyden haasteet nyky-yhteiskunnassa liittyvät ristiin ajan haasteiden ja perinteisen äitiyden ihanteiden välillä. Äitiyden kulttuurinen malli ei välttämättä ole tähän aikaan paras mahdollinen.

”Tämä on jokaista naista äitinä koskettava ambivalenssi. Meillä on vahva kulttuurinen ja jaettu hy-

KUUKAUDEN VALINNAT

10

Uudet kirkolliskokousedustajat valitaan helmikuussa 2016. Kuopion hiippakunnasta valitaan kirkolliskokoukseen 10 edustajaa. Heistä kuusi on maallikkajäseniä ja neljä pappisedustajia.

23 500

Isotoimintaan osallistui viime vuonna 23 500 nuorta. Heistä rippikoulussa toimi vertaisryhmien ohjaajana 16 200 nuorta. Isotoiminnan suosio on pysynyt korkealla vuodesta toiseen.

80 000

Suomen sisäministeriö ja Kirkon Ulkomaanavun yhteydessä toimiva *Uskonnollisten ja perinteisten johtajien rauhanvälitysverkosto* ryhtyvät yhdessä etsimään toimintatapoja väkivaltaisen radikalisaation ennaltaehkäisemiseksi Suomessa. Alkuvaiheessa sisäministeriön kanssa tehtävään työhön on budjetoitu vajaa 80 000 euroa.

✦ **Rakennusmestari Sami Purovesi** on valittu Kuopion seurakuntayhtymän uudeksi tekniseksi isännöitsijäksi. Hän aloitti tehtävässään huhtikuussa ja seuraa eläkkeelle siirtävää **Pauli Niskasta**.

✦ **Hallintosihteerinä** Kuopion seurakuntayhtymässä on aloittanut **Aarne Blom**. Hän siirtyi yhtymän palvelukseen Maaningan seurakunnan talouspäällikön virasta.

✦ **Päiväkerhoihin** kaudelle 2015–2016 on vielä vapaita paikkoja. Jälki-ilmoittautuminen on käynnissä 4.–20.5.2015 välisenä aikana sähköisesti osoitteessa www.kuopionseurakunnat.fi/ilmottautuminen_paivakerhoon.

Uutena toimintamuotona aloittavat elokuussa seurakunnan ja Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen yhteiset päiväkerhot Jynkänvuoren kerhoillassa ja Petosen seurakuntatalolla.

Päiväkerhoryhmien muodostamisen perusteina ovat ev.lut. kirkkoon kuuluminen, ikäjärjestys ja ilmoittautumisyjärjestys.

Tiedot kerhopaikoista lähetetään 31.5.2015 mennessä kirjeellä kotiin.

Päiväkerhotoiminta käynnistyy 17. elokuuta alkaen.

PÄÄKIRJOITUS

Ihan tavallista

Tuttuja tavatessa on tapana vaihtaa kuulumisia: ”Mitä kuuluu”? Vastaukset ovat yleensä: ”eiipä erikoista tai ihan tavallista tai samaa vanhaa”, ellei sitten jokin aivan poikkeuksellista ole tapahtunut.

Törmäsin entiseen koulukaveriini. Olin kovin järkyttynyt kuullessani, että yhdellä vanhoista ystäväistäni oli uusiutunut syöpä, jota ei voinut enää leikata. Toinen oli loukkaantunut vaikeasti auto-onnettomuudessa ja eli arkeaan nyt eläkkeellä henkilökohtaisen avustajan tuke- mana.

Ihan tavallista alkoi yhtäkkiä kuulostaa oikein hyvältä. Muistan joskus kuulleen, että vaikeassa elämäntilanteessa olevat ihmiset toivoisivat, että kaikki olisi niin kuin ennen – ihan tavallisesti. Ehkäpä nyky-

”

Elämisyhteiskunnassa unohtamme tavallisen arjen merkityksen

ajan elämisyhteiskunnassa unohtamme liian tavallisen arjen merkityksen, vaikka oikeastaan silloin kaikki on aika hyvin. Lapsiperheiden arjessa riittää paljon haasteita ja paineita. On ihan tavallista, että välillä uupuu ja tarvitsee apua. Isovanhemmat ovat monelle perheelle korvaamaton tuki. Silloin, kun omat voimat ja läheisten- kään tuki eivät enää riitä, pitäisi olla ihan tavallista, että apua uskaltaisi hakea myös ulkopuolelta.

Nuorten äitien vertaistukiryhmät ovat loistavia esimerkkejä nykyajan ilmiöistä. Muun muassa facebookissa on keskusteluryhmiä, joihin voi olla yhteydessä, kun arki tuntuu kaatuvan päälle. Usein jo helpottaa kuulla, että muillakin on samanlaisia tunteita. Ei tarvitse olla superäiti vaan ihan tavallinen äiti.

Minulla oli tilaisuus vierailla Lähi-idässä Suomen Lähetysseuran ja Kirkon Ulkomaanavun vieraana. Perekhdyimme alueen kriisialttiiseen tilanteeseen, Israelin ja Palestiinan ajankohtaisiin kysymyksiin sekä järjestöjen tekemään työhön alueella. Järjestöt tekevät työtä muun muassa vammaisten oikeuksien ja Syyrian pakolaisten parissa.

Pitkittyneen konfliktin keskellä ihmisten puheista kuului toivo rauhasta. Ihmiset halusivat liikkua vapaasti, viljellä maata, käydä koulua ja tehdä työtä. Elää tavallista arkea.

Mitä sinulle kuuluu? Toivottavasti ihan tavallista.

MINNA SIIKANIVA
minna.sikaniva@evl.fi

Äitien ajatuksia äitiydestä

”Välillä koko äitiys on vaan yhtä sumuista unta, josta ei saa mitään tolkkua. Kun väsymys on läsnä aina ja kaikkialla.”

”Äitiys on vuoristorataa äärimmäisestä tunnetilasta toiseen. Niitä hienoja huippuja ja sitten vähemmän hohdokkaita hetkiä.”

”Se pehmoinen iho ja tuhina, pienet sormet ja nenänpää. Ei kai sitä muuta voi tässä elämässä toivoa kuin saada kokea nämä.”

”Äitiys on elämäni kovin, mutta ihanin koulu!”

”Äitinä olo on koko elämän mittainen reissu, jolta ei ole paluuliippua.”

ANNE HEIKKINEN

”**Vahvat äitiyy-
tit pitävät pintansa
ajasta riippumatta**

Hautajaisissa virkistymässä

Olen tainnut ennenkin kehua, että papin työ on ihan sieltä kärjestä. Saa tavata ihmisiä erilaisissa tilanteissa ja erilaisissa tunnelmissa, niin toimituksissa kuin muissakin tapahtumissa. Joskus minulta kysytään, että eikö se ole raskasta olla jatkuvasti hautajaisissa. No, tavallaanhan se onkin. Mutta se on myös erittäin mielekäs, ja minulle sekä monelle muullekin papille tärkeä ja voimaa antava osa työstä. Oikeastaan hautajaisissa ihan virkistyy. Saattaa kuulostaa kieroutuneelta, mutta niin se vain on.

Minusta on arvokasta se, että ihmiset ottavat papin mukaan suruunsa. Siunauskeskusteluissa käydään läpi vainajan elämää ja yhteisiä muistoja, usein itkun ja naurun säestyksellä. Valitaan virret ja tuumailaan siunaustoimitusta ja muistotilaisuutta. Sen jälkeen alkaa sitten se oma työ. Kirjoitan siunauspuheen, katselen raamatuntekstit ja rukoukset, ajattelen vainajan elämää ja omaisia, kai sitä voi rukoukseksikin sanoa. Ja kun sitten itse siunaaminen koittaa, on kaikki niin valmiina kuin yleensä siinä tilanteessa voi olla.

Kirkossa sitten kuuntelen kukkalaitteiden värssyt tarkkaan. Ne ovat olleet valitsijoille usein tarkan harkinnan tulos ja kertovat paljon heidän suhteestaan lähtijään. Ja hautausmaalla saan olla mukana ihmisen viimeisellä matkalla tässä maailmassa. Kotimatalla, niin ajattelen.

Muistotilaisuus

on usein se hetki, jolloin kuulee parhaista kertomukset. Ne ovat liikuttavia, iloisia, joskus murheellisia kuvia ihmisen elämästä. Ne kertovat kiintymyksestä, yhteydestä toisiin ihmisiin ja joskus katkeruudestaakin. Mutta ne ovat tärkeitä hetkiä omaisille ja papillekin. Ja useimmiten, totta tosiaan, hautajaisista lähtee paljon saaneena ja sillä tavalla virkistyneenä.

Ukki-vainaa sanoi usein hautausmaalla kävellessämme, että ”sitä pitäs koettoo eleele sillä laella, että jos millon sattuu kuolemaan, niin ei jäes kellekkään kovin paha miel”. Tämän viisauden olen ymmärtänyt todeksi. Ihminen, joka on ollut eläessään kohtuullisessa sovussa toisten kanssa, on sitä hautajaisissaankin. Hänelle on hyvä sanoa näkemiin ja toivottaa hyvää matkaa uuteen kotiin. Olisikohan siinä se jokaisen päivän tavoite? Että jälkeensäjääneillä olisi sitten virkistävät hautajaiset.

RAILI PURSIAINEN

Professori Hiilamo:

Diakoniatyöhön lisää innovaatioita

Hiilamon mukaan seurakuntien diakoniatyö näyttää tilastojen perusteella polkevan paikallaan, vaikka diakonisen hädän tarve on lisääntynyt.

Erityisesti pitkäikäistyöttömyyden ja nuorten toimeentulovaikeuksien yleistyminen haastaisivat diakoniatyötä uudistumaan. Diakoniasa ei ole kuitenkaan havaittavissa vastaavaa uudistumista kuin 1990-luvun laman aikana”, professori **Heikki Hiilamo** totesi Kirkon tutkimuskeskuksen järjestämässä Kirkko etsii paikkaansa -seminaarissa. Hiilamon mielestä on yllättävää, ettei diakonia ole reagoinut taloudellisen hädän lisääntymiseen asiakaskontaktien määrän kautta.

”Tilastojen perusteella diakoniatyösä on koettu samanlainen hiljainen alamäki kuin Suomen taloudessa. Asiakasmäärät ovat koko maassa laskeneet vuodesta 2007 vuoteen 2013. Avoimien ovien toiminta on vähentynyt, samoin muut diakoniatyön tilaisuudet eli talkoot, myyjäiset, tempaukset, juhlat sekä työttömien kanssa järjestetty toiminta.

Diakoniatyöntekijöiden käynnit kodeissa, kouluissa, laitoksissa ja muualla ovat myös harventuneet.”

”Toisaalta asiakaskontakteissa vastaanottoasiakkuus on yleistynyt, samoin työikäisten kohtaaminen. Näin tapahtui myös 1990-luvun aikana.”

Diakoniatyö pysähdyksissä

Hiilamon mukaan resurssien vähentyminen ei ainakaan kokonaan selitä tilastojen alamäkeä. Palvelutyönalan menot ovat kasvaneet vuodesta 2007 vuoteen 2013. Diakoniatyöntekijöi-

den määrä on samana aikana laskenut noin neljällä prosentilla. Vapaaehtoisten määrä on lisääntynyt vuodesta 2007 vuoteen 2013, joskin se oli vuonna 2010 korkeammalla tasolla kuin vuonna 2013.

”Tilastojen perusteella näyttäisi siltä, että diakonia pysyy yhteiskunnassa samassa paikassa, johon se jäi 1990-luvun laman jälkeen”, Hiilamo kiteyttää.

Hänen mukaansa ilman tarkempaa analyysia on mahdotonta sanoa, miksi diakoniatyö näyttää pysähtyneen.

”Yhtenä syynä voi olla uusien innovaatioiden puute. Seurakunnista ei ole lähtenyt liikkeelle samanlaisia muutossuuntia kuin edellisen laman aikana. Vanhat yhteistyökuviot ovat vähitellen hiipuneet, eikä uusia ole näköpiirissä. Toisaalta diakoniatyö uudistui 1990-luvulla voimakkaasti vasta muutama vuosi talouskasvun käynnistymisen jälkeen.”

Kirkon menestystarina

Hiilamo pohti myös sitä, onko innovaatioiden puuttumisen taustalla teologisten voimavarojen ja visioiden etäännyminen hädänalaisten auttamisesta tai koulutuksellisen näkökulma.

”Kirkon sisäisellä keskustelulla voi olla tärkeä rooli diakoniatyön orientaatiolle. Voi myös kysyä, onko diakoniatyöntekijöiden koulutuksessa painotettu riittävästi uusien diakoniatyöntekijöiden roolia seurakuntiansa muutosagentteina.”

Hiilamo määrittelee 90-luvun alun laman merkinneen dramaattista käännekoh-

taa diakoniatyössä. Siinä alkoi korostua velkaneuvonta ja taloudellinen avustaminen.

”Tuolloin kyse näytti olevan eräänlaisesta innovaatiosta. Kirkon diakoniatyö ei kuitenkaan reagoinut yhtenäisellä tavalla laman aiheuttamiin muutoksiin. Uudenlaiset innovaatiot levisivät seurakuntiin laajasti, mutta epätasaisesti. Alueelliset erot olivat suuria.”

Hiilamo totesi laman uhreille annetun avun olleen menestystarinaa muutoin erilaisten kiistojen ja jäsenkadon repimässä kirkossa.

”Vuonna 1990 vain kolmasosa suomalaisista kertoi luottavansa kirkkoon. Vuonna 2005 osuus oli jo lähes kaksi kolmasosaa. Merkittävä tekijä luottamuksen kasvussa oli, että kirkko vetosi laman uhrien puolesta ja otti vastuuta heidän taloudellisesta auttamisestaan.”

Diakonian virka muuttumassa

Kirkkohallitus on antanut kirkolliskokoukselle esityksen diakonian virasta. Se määritteli diakonia- ja nuorisotyöntekijät sekä lähetyssihteerit kirkon hengelliseksi viroiksi, joihin liittyisi jonkin verran uusia mahdollisuuksia osallistua kirkon päätöksentekoon.

”Tämä vahvistaisi diakonian hengellistä profiilia. Samalla diakoniatyöntekijöille voisi siirtyä muiden työntekijäryhmien tehtäviä ja heidän roolinsa hädän ääripäässä lievitettävänä heikkenisi. Uudistus voimaa verottaa diakonian kykyä vastata ajankohtaisiin diakoniin haasteisiin.”

JUHANA UNKURI

”**Diakoniatyössä** on koettu samanlainen alamäki kuin Suomen taloudessa”, professori Heikki Hiilamo arvioi.

Pääosin henkistä apua

Kuopion ev.lut. seurakuntien diakoniajohtaja **Seppo Marjanen** muistuttaa, että taloudellinen auttaminen on vain yksi osa diakoniatyötä.

”On tärkeää pyrkiä vaikuttamaan yhteiskunnan rakenteisiin. Kokenkään toimeentulo ei voi olla pitkällä tähtäimellä riippuvainen sattuunsa avustuksista. Diakoniatyöstä suurin osa on ihmisten henkistä ja hengellistä auttamista.”

”Teemme työtä muun muassa työttömien, päihdeongelmaisten, kodittomien, maahanmuuttajien ja muiden erityisryhmien parissa. Kohtaamme työssämme hyvin erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä. Vanhusten yksinäisyys on yksi aikamme suurista ongelmista.”

”Kuopiossa on kehitetty yhteistyötä koulujen kanssa. Nuoria koulutetaan käymään vanhusten

luona ja he saavat vapaaehtoistyöstä opintopisteitä. Opiskelijat ovat olleet innostuneita toiminnasta. Lisäksi vapaaehtoisten rekrytointia verkon kautta kehitetään jatkuvasti. Ihmisten on nykyään helpompi tulla mukaan lyhyisiin projekteihin tai lupautua vain yhteen tapahtumaan kerrallaan,” Marjanen kertoo.

MINNA SIIKANIVA

MITÄ MIELESSÄ?

Rosmariinia, tilliä ja timjamia

Kevätaurinko pikistää ja maa on kuoriutunut lumivaipastaan. On taas se aika vuodesta, jolloin kotipuutarhureiden multasormia alkaa syhyttää.

Viime vuosina yhä useampi suomalainen on innostunut kasvattamaan itse yrttejä. Kuopiolainen **Jyrki Virtanen** on vaalinut omalla pihallaan yrttimaata jo neljä kesää.

Mistä sait innostuksen yrtteihin?

”Varmaan se on osittain ihan veriperintöä, sillä lapsuudenkodissa oli hyötypuutarha. Olen myös erittäin kiinnostunut ruuanlaitosta, johon yrtit liittyvät olennaisena osana. Vuonna 2011 muuttimme nykyiseen asuntoomme ja saimme oman pihan, jossa voi kasvat- ta useampiakin erilaisia yrttejä.”

Missä vaiheessa ke-vättä aloitit kas-vattamisen?

”Vielä tähän mennessä en ole kasvattanut yrttejä siemenistä, vaan olen ostanut valmi-

ta taimia. Ne voi laittaa vesiviljelylaatikoihin ja kasvat- ta sisällä. Sitten, kun säät sallivat, yrtit on helppo siirtää ulos. Laatoissa saa muuten ruokakaupasta ostetut yrttipuskatkin pysymään pitkään tuoreina.

Remontin takia pihamme on nyt vähän mullin mallin, joten tänä vuonna vielä mennään valmiilla taimilla. Ensi vuonna ehkä voisin kokeilla siemenistä kasvatamista.”

Montako lajia yrttipenkistäsi löytyy?

”Keskimäärin kymmentä erilaista yrttiä olen joka kesä kasvatellut. Yleensä olen aina laittanut timjamia, rosmariinia, oreganoa, persiljaa ja tilliä, mutta muuten olen pyrkinyt kokeilemaan jotain uuttakin. Jos laji osoittautuu sellaiseksi, ettei sitä tule paljonkaan käytettyä, niin seuraavana kesänä vaihdan taas jonkin muuhun.”

Mikä on suosikkiyrttisi?

”Pidän kovasti Välimeren alueen yrtteistä, kuten rosmariinista, oreganosta ja timjamista. Uusi suosikki on sitruunatimjami, joka sopii erittäin hyvin kalan kanssa.”

Miksi yrttejä kannattaa kasvat- ta itse?

”Sillä tavalla saa jatkuvasti tuoretta maustetta ruokapöytään. Suomessa käytetään aika vähän yrttejä ja niiden kulutusta olisi hyvä lisätä, koska monet niistä toimivat oivana suolan korvikkeena.”

HELI HARING

Pitopalvelu

Hujasen Eväät

-pitopalvelu, -tilauspalvelu, -astiovaraus

Eero ja Teija Hujanen

puhelin: 044 - 5340524

www.hujasenevaat.fi

SNELLMAN
kesäyliopisto

KUOPIOSSA

Psykoterapeuttiset valmiudet
(30 op) 18.9.2015-18.6.2016

Voimauttavan valokuvan perusteet
(8 op) 5.10.2015-25.5.2016

Ratkaisukeskeinen neuropsykiatrinen valmentaja
(20 op) 6.10.2015-17.2.2016

Pariterapian täydennyskoulutus perheterapeuteille
(30 op) 10.11.2015-16.11.2016

www.snellmankesäyliopisto.fi
puh. 044 746 2840 | asiakaspalvelu@snellmankesäyliopisto.fi

Retki Pyhätunturin Kairosmajoille 29.8.-5.9.15

Kairosmajan tunturikeskus on Kansan Raamattuseuran pohjoisin leirikeskus.

Lähde sinäkin viettämään omaa Kairoshetkeä, irrottautumaan arjesta, rentoutumaan ja virkistymään uusiin voimiin, jotka kantavat arjessa. Ja mikä luonto, mahtavat patikointiretket jokaisen oman kunnan ja jaksamisen mukaan.

Ruskavikollamme mukana on myös musiikko-evankelistat Minna ja Jussi Pyysalo Kansan Raamattuseurasta.

Ilmoittautumiset ja tiedustelut 10.5. mennessä: Margit Ruotsalainen puh. **050 410 9253**

KotiKunto
FYSIOTERAPIA - TOIMINTATERAPIA - KOTIPALVELU

KOTONA ASUMISEN TUEKSI

• Kotipalvelut

• Fysio- ja toimintaterapia kotiin, lähetteellä tai ilman!

• Ota yhteyttä: 044 977 9825, 044 977 4654

M T Kotikunto Oy

Kysy myös lahjakortteja!

..Elämäsi hetkissä..

KuvaMajja, Kuopio, 044 25 66 745

Siilin kuva, Siilinjärvi, 045 85 73 999

Syvärin kuva, Nilsä, 045 13 84 236

Pitopalvelua

Ilon ja surun hetkellä olemme palveluksessanne

- Kaikkiin kodin juhlinnaukkaat kylmät tai lämpimät pitopöydät
- Kotileivonnaiset tilauksesta (ilmainen kotiinkuljetus)
- Meiltä myös astiat, liinat, kukkalaitteet, tarjoilu henk.kunta, jne.

Kotileipomo & pitopalvelu

Piirakka & pulikka

SARI TENHUNEN

puh. 050 305 1737
tai s-posti
piirakkapulikka@luukku.com

HISTORIALLISTA

Kirkon somessa elämän koko kirjo

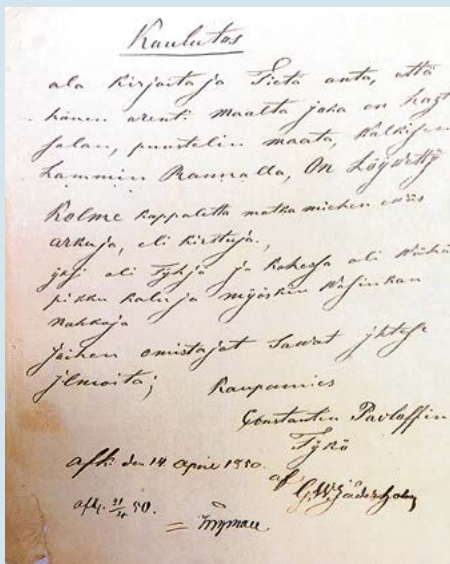
Saarnastuoli oli 1800-luvun loppupuolelle saakka myös tiedotusväline ja kansalaismedia, aikansa some. Saarnan jälkeen pappi luki tiedot syntyneistä, kuolleista ja avioliittoon aikovista kuten nykyäänkin, mutta myös uudet lait ja esivallan tiedonannot sekä monenkirjavat kaupalliset ja henkilökohtaiset viestit.

Kirkonkuulutuksista säädettiin vuoden 1571 kirkkolaissa, mutta käytäntö oli sitäkin vanhempaa perua. Ne olivat ainoa paikallismedia ennen sanomalehtien yleistymistä.

Suuri osa kirkonkuulutuksista oli taloudellisia ilmoituksia huutokaupoista, rahdinajoista, kestitiekareiden hollimaksujen kannoista, samoin kuin papinsaatavista, vaikkapa ”viinijyvistä”, eli ehtoollisviinimaksuista.

Uutisia oli siis mahdollista kuul- la vain sunnuntaisin. Niinpä viikko tapahtuneesta 29.6.1850 saatiin tuomio- kirkossa kuulla poliisiasiaa: ”Jos kuka sattus näkemään niitä ihmisten ruumiita, jotka hukkuvat juhannus iltona kaupungin ja Vehmersalmen välillä, tekis niin hyvin ja ottas ylös ja ilmoittais Ritoniemen kylässä Mustanharjun talossa **Sigfried Harti- kaiselle**, josta sukulaiset saavat tietoa.”

Vielä 1800-luvun puolimaissa suomenkielisenkin oli vaikea kirjoittaa asioitaan suomeksi, sillä kirjakieli ja sitä tietä ajat-

Kauppia Constantin Pavloff jätti kaupunkinkappalainen G.W. Jäderholmin kautta kirkonkuulutuksen Valkeisen- lammin rannalta löytyneistä matkar- kuista.

kadulle pudonneesta puuvillahuivista, nenäliinanytyistä pik- kukolikoineen tai silmälasista – lasisilmät messinki pokain kanssa tehty – saati sitten Jännevirrarin **Hentrik Halosen** hau- tajaispaikassa kadonneesta suuresta hopeaisesta ruokalus- kasta. Nimikirjaimet mainiten.

KAIIJA VUORIO

ÄITIENPÄIVÄNÄ

Sinä joka kannoit
minut maailmaan,
lämpöäsi annoit,
siitä vielä jaan.

ANNA-MARI KASKINEN

Äideille sunnuntaina 10.5.

- **Äitienpäivän** messussa keskuseurakuntatalossa klo 10 esiintyy Tuomiokirkkokuoro ja viulistina Sanna Haverinen. Tarjolla kirkkokahvit.
- **Äitienpäivän messussa** Kallaveden kirkossa klo 10 esiintyvät Tuulia Tanila, viulu, Katariina Smedberg, sello ja Kaisa Kurkinen klarinetti. Ohjelmassa myös kakkukahvit ja äitien kukitus.
- **Karttula-kvartetin 10-vuotisjuhlakonsertti** Karttulan seurakuntatalossa. Klo 11–12.30 äitienpäivälounas, minkä jälkeen juhlakonsertti. Mukana myös Pertti Rusanen, laulu. Lounaslippu (sis. konsertin) aikuiset 15 €, lapset alle 12 v. 6 €, alle kouluikäiset ilmaiseksi. Tilaisuuden tuotto menee Etiopian kummilapsityölle.
- **Äitienpäivän kakkukahvikonsertti** Petosen seurakuntatalossa klo 16. Esiintyjinä Mari Vuola-Tanila, lapsikuoro, nuorten lauluryhmä, juontajana Heikki Tanila. Hartauden pitää Sirpa Nummenheimo. Äitien kukitus. Lapsiparkki. Liput 5 €/perhe, 2 €/henkilö, äidit ilmaiseksi.
- **Koko perheen tapahtuma Poukamassa** äitienpäivänä klo 14. Luvassa on kirkkohetki nuotiokatoksella, makkaranpaistoa sekä opastusta yrttien istuttamiseen.

Konsertteja

- **Kauneimmat hengelliset laulut** -yhteislaulutilaisuudessa Pyhän Johanneksen kirkossa keskiviikkona 29.4. klo 18 esiintymässä lapsi-, kirkko- ja päiväkuoro.
- **Musiikkia maailmalta** tarjotaan Pyhän Johanneksen kirkossa perjantaina 1.5. klo 13. Sävelmiä ja tunnelmia lähetyssovimustemme maista: Kiinasta ja Etelä-Amerikasta. Tintti Tinkala laulussa, Salla Tyrväinen viulussa, Heikki Mononen pianossa, mukana myös Markku, Lorenzo ja Mikael Laakso. Ohjelmat 5 € Botswanan Kalahari-hankkeen hyväksi.
- **Toivon ja voiman lauluja – tarinoita Savosta** konsertissa Maaningan kirkossa tiistaina 5.5. klo 15. Lauluja Savossa eläneistä naisista savolaisten naisten tekeminä. Minna Kettunen, laulu ja tarinat, Jarkka Rissanen, kitara. Vapaa pääsy, kolehti Väärnin pappilan tueksi.
- **Ylistyskonsertti** Alavan kirkossa tiistaina 5.5. klo 19. Sanaa, rukousta, yhteislauluja ja pieniä puheenvuoroja rukouksesta. Zipporim, soittajat ja solistit, Leila Savolainen sekä Anja Komulainen, Ilkka Sormunen, Sakari Kainulainen, Joona Savolainen ja Anna Väättäinen. Tilaisuuden jälkeen seurakuntatalissa iltapalaa. Tule viivähtämään iltahetki musiikin ja yhteisen rukouksen äärellä.
- **Konsertti ”Rakastettuni” – Elina Vettenranta & Janne Maarala** Kaavin kirkossa perjantaina 15.5. klo 18. Vapaa pääsy. Ohjelman hinta 5 €, tuotto Yhteisvastuukeräykselle
- **Viktor Pellian pianokonsertti** keskuseurakuntatalolla sunnuntaina 17.5. klo 14.

TAPAHTUU

Vappuiloa

- **Ikäihmisten vappulaulajaiset** Nilsin seurakuntakodissa torstaina 30.4. klo 11.
- **Vappujuhla kaikenikäisille** Syvänniemenn Hermannitalossa torstaina 30.4. klo 18. Mukana mm. kirkkoherra Matti Pentikäinen. Ohjelmaa lapsille ja aikuisille takoo JonenPajan seppä Jouni ”Jone” Kuitunen (ks. jonenpaja.fi), lisäksi yhteislaulua, arvontaa ja mielenkiintoisia toimintapisteitä lapsille, nuorille ja koko perheelle. Kahviosta kahvia, teetä, mehua, simaa ja munnkeja. Järj. Kallaveden seurakunta, Syvänniemenn Ky-läyhdistys, Kuopion kaupungin nuorisopalvelut ja muut paikalliset toimijat.

- **Afrikkalainen gospelmessu ja jatkoilma Taivaallisen ihanan Vappupiiipalot** Kallaveden kirkossa torstaina 30.4. klo 18. Mukana Juha Määttä, Mari Vuola-Tanila, sudanilaisten ja karenilaisten lauluryhmät, lapsikuoro, nuorten lauluryhmä ja laaja joukko vapaaehtoisia. Tuo mukanaasi nyyttäriperhekuja yhdessä herkuteltavaksi.
- **Vappujuhla** keskuseurakuntatalossa perjantaina 1.5. klo 12. Kahvit ja simat klo 11.30, juhla alkaa klo 12. Juhlassa konserttoi unkarilainen pianisti Marcell Pető. Puheen pitää hiipakunnan kansainvälisen työn sihteeri Jukka Helle. Mukana myös Pekka Leskelä ja Lauri Kastarinen.
- **Wappunyyttärit** lauantaina 2.5. klo 13–15 Riistaveden seurakuntatalossa takahuoneella. Voit halutessasi pukeutua naamiaisasuun. Mukavaa ohjelmaa. Voit tuoda nyyttäriherkkuja yhdessä herkuteltavaksi.

Ekumeenisesti

- **Ekumeeninen seminaari** perjantaina 15.5. klo 18. Ylienkeli Mikaelin rukoushuoneella, Mikaelintie 8, Syvänniemenn Teemana kansainvälinen kirkko. Kirkkoherra Matti Pentikäinen kertoo työstään sotilaspappina Kosovossa. Yli diakoni Jyrki Härkösen aiheena on Konstantinopoli.

Kokoonnutaan yhteen

- **Siionin virsiseurat** Rytlyn leirikeskuksessa sunnuntaina 3.5. klo 18.
- **Perhetapahtuma** lauantaina 23.5. klo 10–13 Maaningan nuorisotalolla.
- **Lähetysmyyjäiset Puijon torilla** torstaina 30.4. klo 10–14. Myytävänä simaa ja käsitöitä.
- **Nimikkolähetimme Jakov ja Marja-Liisa Mrcela kertovat työstään Kroatiassa** Nilsin seurakuntakodissa sunnuntaina 3.5. klo 15. Samalla vietämme Mrceloiden eläkkeelle siirtymisjuhlaa.
- **Siioninvirsiseurat ja kirkkokahvit** Karttulan seurakuntatalossa sunnuntaina 24.5. messun jälkeen.
- **Toukosiunaus, kaskenpoltto ja perinnetapahtuma** Kaavilla, Telkkämäen perinnetilalla, keskiviikkona 27.5. klo 11.

Kirkonmenoja

- **Messu ja Sansan kirkkopyhä** Pyhän Johanneksen kirkossa sunnuntaina 3.5. klo 10. Jakov Mrcela saarnaa. Lähetysten kirkkokahveilla Kroatian lähetit Marja-Liisa ja Jakov Mrcela.

Löydä lisää
tapahtumia

- **Messu ja Vehmersalmen syöpäosaston kirkkopyhä** Vehmersalmen kirkossa sunnuntaina 3.5. klo 13.
- **Juankosken Ylösnousemuksen kirkon vihkimisen 25-vuospäivän rukoushetki** kirkossa keskiviikkona 6.5. klo 18. Puhumassa piispa Matti Sihvonen, Hannu Komulainen esittelee kirkkoa ja kirkkokuoro esiintyy. Juhlakahvit seurakuntatalossa.
- **Muistojen kahvila** Vuorelan kirkolla helatorstaina 14.5. klo 14. Musisointia ja muistelmia Vuorelan kirkon ajoilta ja diakoniasta, samalla Eija Laitasen eläkkeellejäämisjuhla. Vapaaehtoinen juhla-kolehti yhteisvastuukeräykselle.
- **Murtolahden hautausmaan 90-vuotisjuhla** Nilsissä sunnuntaina 24.5. klo 12. Ehtoollishartaus kappelissa ja sen jälkeen kirkkokahvit.

Iloa Pietarin katulapsille

- **Iloa lapsen elämään -tilaisuus** Pietarin katulasten hyväksi Siilinjärven seurakuntatalolla issossa salissa sunnuntaina 3.5. klo 12. Musiikkia, muotinäytös ja arpajaiset. Ohjelma 10 €.

Arkissa askarrellaan

- **Äitienpäiväaskartelua lapsille** Arkissa (Kauppakeskus Apaja) tiistaina 5.5. klo 13.30. Tervetuloa kevään viimeiseen tuokioon! Askartelua ohjaa lastenohjaaja Paula Raatikainen, puh. 040 4848 266.

Aikamiehet laavulla

- **Siilinjärven seurakunnan miesten piiri** Aikamiehet kokoontuu keskiviikkona 13.5. klo 18 Pekka Savolaisen laavulla. Tullen äärellä vieraana Matti Jantunen Kuopiosta, aiheena ympäristöasiat ja terveys. Laavulle ajellaan yhtä matkaa, kokoon-tuminen seurakuntatalolla klo 17.30.

Etsitkö paikkaasi?

- **Etsijät-ryhmä rippikoululaisten vanhemmille** Alavan seurakuntakeskuksessa keskiviikkona 6.5. klo 18–19.30 nuorten kerhotilassa (Keihäskatu 5). Aiheena *Rukous ja seurakuntayhteys*. Sinä rippikoululaisen vanhempi, kaipaattoajastusten ja kamista kirkon uskosta? Etsitkö paikkaasi seurakunnassa? Tapaamisessa pohditaan yhdessä uskon ja elämän kysymyksiä. Samoin kuin nuoren rippikoulussa, tässäkin ryhmässä keskeistä on kohtaaminen, vuorovaikutus ja kokemusten jakaminen. Ilmoittaudu sähköisesti maanantaina 4.5. mennessä osoitteessa www.kuopionseurakunnat.fi/alava, etusivun oikeasta reunasta avautuvasta linkistä. Lisätietoja Anna Väättäiseltä, anna.vaatainen@evl.fi, p. 040 4848 316.

Pöyhönsaareen!

- **Lähetysilta lapsiperheille** sunnuntaina 24.5. klo 16. Pöyhönsaaressa (Saaristokatu). Tule viettämään yhteistä keuhkailtaa luonnon ääreen lähetysten merkeissä. Mm. kalastusta mato-ongella ja muuta puuhastelua lapsille. Mahdollisuus paistaa makkaraa, ota omat eväät mukaan. Lisätietoja Anna Väättäiseltä: anna.vaatainen@evl.fi, p. 040 4848 316.

Maltti ja Valtti esiintyvät lasten ja perheiden festareilla Riemussa Kuopion satamatorilla helatorstaina 14.5. klo 12. Maltin ja Valtin lisäksi mukana Riemussa Pekka Laukkarinen trio ja Taika-Petteri sekä Alavan lapsi- ja nuorisokuoro. Piispa Jari Jolkkonen tuo tervehdyksensä. Katso koko festariohjelma www.kuopionseurakunnat.fi/riemu ja osallistu somessa hashtagilla #riemufestarit. Järvi-Kuopion seurakunnista on Riemuun bussikuljetus hintaan 5 €/perhe, ilmoittaudu Tuomo Kantelelle, puh. 040 4888 621.

Retards On The Run -bändi on palkittu useissa musiikkialan kilpailuissa.

Duudson-kaksikko ihastutti ja kauhistutti yleisöä mitä hulluimmilla tempuilla.

Komiata menoa

Duudsonit villitsivät nuorta yleisöä Siilinjärvellä Rec&Rew-tapahtumassa.

Huhtikuisena perjantai-iltana Siilinjärven toriparkkiin kiemurtelee pitkä jono. Innokkaimmat ovat saapuneet paikalle jo hyvissä ajoin ennen Rec&Rew-tapahtuman alkamista. Nuorisolle suunnatun, päihteettömän tilaisuuden ehdottomana vetonaulana on Duudsonien HP & Jarppi -show dj:lla ryydittynä. Illan musiikillisesta annista vastavat kuopiolainen bändi Retards On The Run ja rapryhmä Teflon Brothers.

Tapahtuma on Siilinjärven kunnan nuoris- ja kulttuuritoimen ja Siilinjärven seurakunnan yhteistyön hedelmä.

Isän ja pojan ilta

Juho Juvenius oli saapunut Mikko-isänsä kanssa ensimmäisten joukossa paikan päälle. ”No, Duudsonihan ne poika kiinnostavat. Eivät kyllä ihan minun juttuni taida olla”, Mikko tuumailee ennen ohjelman alkamista. ”Bändejä sen sijaan odotan mielenkiinnolla, vaikka ne minulle aika vieraita ovatkin nestään.”

”Olen seurannut Duudsoneita televisiosta ja nyt on jännä nähdä heitä ihan livenä. Ei ole aavistustakaan, että mitä he mahtavat tänä iltana keksiä”, Juho puolestaan selvittää. On Juveniuksilla toinenkin syy osallistua tapahtumaan: Juho palkitaan alakoululaisten sarjan voittajana valokuvakilpailussa. Lapset ja nuoret ovat voineet talven mittaan lähettää tuotoksiaan valokuvauksena, video-, musiikki-, piirustus- ja maalaus-, sekä Siilinjärvi 90 vuotta -kilpailukategorioihin. Voittajat palkitaan Duudsonien esityksen jälkeen.

Juho ja Mikko Juvenius nauttivat illan mukavasta tunnelmasta.

”Vietämme tänään ihan spesiaalia isän ja pojan yhteistä iltaa”, Mikko myhäilee.

Leka heilahtaa

Tunnelma parkkihallissa alkaa tiivistyä, kun Duudson-kaksikko hyppää lavalle. Pohjalaiseen tyyliin energiset miehet alkavat heti alkumetreillä tykittää ”komiata menoa”. HP käy selälleen makaamaan ja hänen vatsansa päälle kootaan kasa harkkoja. Jarppi aikoo huomauttaa lekillä harkot kahtia. Yleisö pidättää henkeään – ja puhkeaa lekan heilahduksen jälkeen spontaaniin kiljuntaan. Harkot halkesivat, mutta HP kömpii niiden alta yhtenä kappaleena.

Duudsonit ovat tulleet tutuiksi vauhdista ja vaarallisista tilanteista. Se ei kuitenkaan pe-

lota niitä lukuisia vapaaehtoisia, jotka yleisön joukosta haluavat mukaan yhteen HP:n ja Jarpin tempuista. Kolme innokasta päätyy lavalle kilpailemaan keskenään.

”Valitsen voittajiksi heidät kaikki. Ne, jotka uskaltautuvat meidän kanssa samalle lavalle, ovat automaattisesti voittajia”, Jarppi julistaa.

Matkalla Barcelonaan

Vaikka lavalla tapahtuu koko ajan, myös buffetin puolella riittää kuhinaa. **Paulus Kähkönen** ja **Emilia Puustinen** ovat illan mittaan ehtineet myydä munkkikahvit poikineen.

”Nuorisotalon porukka lähtee kesäkuun alussa viikon matkalle Barcelonaan ja keräämme tällä tavoin matkarahaa.”

”Oikein mukavasti on kauppa käynyt ja

matkakassa karttunut. Olemme talven aikana järjestäneet myös diskoja, joiden tuotto on mennyt niin ikään matkan hyväksi.”

Myös Juho ja Mikko Juvenius nauttivat esi-tysten lomassa buffetin herkkuja.

”Minä tykästyin kovasti Retards On The Run -bändiin. Heillä oli todella hyvä ote. Olen itse enemmän heavymusiikin kuuntelija, mutta tämä kyllä kolahti. Pitänee etsiä YouTubesta bändin kappaleita”, Mikko Juvenius kehuu.

Yhdessä tekemisen meininki

Rec&Rew -tapahtuma järjestettiin Siilinjärvellä nyt toisen kerran.

”Tarkoituksena on ollut järjestää nuorille päihteetöntä ohjelmaa perjantai-iltaan”, Siilinjärven nuoris- ja kulttuuritoimen johtaja Tuula Pärnänen selvittää.

”Lisäksi haluamme antaa nuorille mahdollisuuden osallistua itse tapahtuman järjestelyihin. He ovat muun muassa saaneet äänestämällä valita esiintyjät, ja nuoria on mukana paikan päällä hoitamassa narikkaa ja buffetia. Myös audiovisuaalisen kilpailun tarkoituksena on ollut päästää nuorten luovuus ja ääni esiin.”

Pärnänen kiittelee, että paikalliset yrittäjät ovat lähenteet hyvin mukaan tukemaan tapahtumaa. ”Heiltä on tullut mahtavia kilpailupalkintoja.”

”Yhdessä tekemisen meininki on selkeästi paikkakunnan vahvuus”, painottaa myös Siilinjärven seurakunnan nuorisotyönohjaaja **Kari Kolehmainen**.

”Me olemme tehneet pitkään tiivistä yhteistyötä kunnan nuorisotoimen kanssa. Täällä ei ole jakoa seurakunnan nuoriin ja nuorisotalon nuoriin, vaan olemme kaikki samassa veneessä.”

HELI HARING

Virsisivisaajat eka kerralla voittoon ja finaaliin

Kolmas- ja neljäsluokkalaisille suunnatun Virsivisan hiippakunnallisen aluevisan voittajajoukkue ratkesi vasta viimeisen kahden tehtävän aikana.

Ensi kertaa osallistunut Vehmaskylän koulun joukkue *Virsivisaajat* eli **Sara Hirvonen** sekä **Ronja ja Lotta Nikki** Pieksämäeltä veivät lopulta voiton kotiin. Kouvolan finaaliapaikan lisäksi joukkue sai palkinnoksi 300 euroa koko luokalle.

Aluevisaan osallistui kahdeksan kolmekentistä joukkuetta Kuopion hiippakunnan alueelta eli *Nuotit* Kajaaniasta, *Visertäjät* Kuopion Männistöstä, *Virsifanit* Pielavedeltä, *Virsitytöt* Kuopion Alavalta, *Ankelit* Lieksasta, *Virsikisailijat* Varpaisjärveltä, *Virsivisaajat* Pieksämäeltä sekä *Pikku Papanat* Säyneisistä. Virsitedon tunnemuksesta kisailtiin keskiviikkona 15.4. Kuopion Männistön Pyhän Johanneksen kirkossa.

Kisa ratkeaa loppumetreillä

Visassa oli urheilujuhlan tuntua, kun juontajana ollut hiippakuntakanttori **Richard Nicholls** nostatti tunnelmaa ennen viimeistä kahta tehtävää ja tiedusteli tuomareilta, mikä joukkue olikaan **Kimi Räikkösen** lailla johdossa. *Virsifanit*, *Virsitytöt* ja *Virsivisaajat* olivat täpärästi tasapisteissä.

Osaavien ja tarkkojen tuomareiden eli kanttori **Joona Sarasteen**, musiikin lehtori **Kaija Matilaisen** sekä nuorisotyönohjaaja **Marjukka Pakkanen** arviointityö ei ollut ihan helppoa hommaa, sillä aluevisassa testattiin koululaisten virsietietoutta kuuden tehtävän voimalla: virsisäkeiden järjestämisellä, laulamalla, virsianagrammeilla, hyräilytunnistuksella sekä vihje- ja kuuntelutehtävällä.

Harjoittelu teki mestarin

Virsivisaajien voittajajoukkueessa kisaileet Sara Hirvonen sekä siskokset Ronja ja Lotta Nikki olivat hieman hämmennyneitä, kun voittajat julistettiin.

”Olihan se hassua ja yllättävää, kun voitti. Toisaalta on me kyllä harjoiteltu tosi paljon, sillä välitunnillakin ja kotona ollaan laulettu virsiä. Virsien laulaminen on tosi mukavaa, eikä ollenkaan outoa”, kertoivat Sara, Ronja ja Lotta.

Ja toden totta. Virsivisan voitto pohjautuu tytyillä jo siihen, että he olivat suorittaneet pronssisen virsimerkin viime vuonna Pieksämäen seurakunnan kanttorin kanssa. Merkkiin vaaditaan koululaisilta 10 virren osaamista. Virsivisan aluekisassa vaadittiin jo 25 virren osaaminen, mutta se tuntui olevan *Virsivisaajille* helppo nakki. Tyttöjen lempivirsi ”Aurinkomme ylösnousi” oli yksi aluekisaan opeteltavista virsistä.

”Viisi ekaa tehtävää oli aika helppoja. Viimeinen eli neljän eri virren tunnustaminen soitetusta laulusta oli jo vaikeampi. Se ei mennyt ihan putkeen”, tytöt harmittelivat.

Opettajakin innostui

Voittajajoukkueella oli yksi valtiokortti eli Vehmaskylän koulun luokanopettaja, joka

Voittajajoukkue Virsivisaajiin kuuluvat Lotta Nikki (vas.), Sara Hirvonen ja Ronja Nikki opettelevat finaaliin vielä viisi uutta virttä.

Yhtenä tehtävä oli virsien tunnustus hyräilemällä. Hiippakuntakanttori Richard Nicholls arpoi Järvi-Kuopion seurakunnan Säyneisten koulun Pikku Papanoille hyräiltävän virren.

toimi tyttöjen valmentajana ja tsempparina. Virsien laulamista arvostava luokanopettaja **Saara Kiviluoto** nauroi, miten tytöt olivat tartuttaneet Virsivisa-innostuksen myös häneen. Hän kehui visan hyviä järjestelyitä ja

erinomaisia materiaaleja, jotka ovat Virsivisan verkkosivuilta. Niiden avulla oli helppo opettaa ja harjoitella.

”Nuorella opettajalla on aikaa ja innostusta. Kun lapset innostuivat virsien laulamises-

virsisivisa
2014–2015

Aluevisan tulokset:

- ✦ **Virsivisaajat**, Vehmaskylän koulu, Pieksämäki
- ✦ **Virsifanit**, Pielaveden yhtenäiskoulu/Rannankylän koulu, Pielavesi
- ✦ **Pikku Papanat**, Säyneisten koulu, Järvi-Kuopio
- ✦ **Virsitytöt**, Kuopion kristillinen yhtenäiskoulu, Alava
- ✦ **Ankelit**, Jamalin koulu, Lieksa ja Virsikisailijat, Paloisten koulu, Varpaisjärvi
- ✦ **Visertäjät**, Kalevalan koulu/Pohjantien yksikkö, Männistö
- ✦ **Nuotit**, Kätönlahden koulu, Kajaani

ta ja Virsivisasta, niin johan siihen innostuinkin. Tytöt harjoittelivat Virsivisaa varten muun muassa piirtämällä ja esittämällä virsiä pantomiimina.”

Virret ovat kulttuuriperintöä

Viime keväänä otsikoihin nousi keskustelu, voiko opettaja laulattaa virsiä luokassa vai onko se liian ongelmallista uskonnonvapauden ja yhdenvertaisuuden kannalta. Nuorella luokanopettajalla on asiaan selkeä näkemys.

”Mielestäni virsien laulaminen ja niiden opettelu kuuluu suomalaiseen kulttuuriperinteeseen ja yleisivistykseen. Ne ovat myös opetussuunnitelmassa uskonnonopetuksen oppiaineksenä”, Kiviluoto sanoo.

Hiippakuntakanttori Richard Nicholls nyökkäilee, sillä hän on kiertänyt kouluissa hiippakunnan alueella ja toteaa, että kouluissa halutaan oppia laulamaan virsiä. Etenkin vanhan kunnan jouluvirret ovat suosittuja.

”Voin sanoa rehellisesti, että täälläpäin virsien laulaminen ja niiden opettaminen kouluissa ei ole vielä uhan alla. Se nähdään kulttuuriperinteenä, josta koululainen hyötyy koko elämänsä ajan, kun hän osallistuu vaikka hähin ja hautajaisiin”, toteaa Nicholls.

Lisäksi hiippakuntakanttori näkee, että virsien kautta opitaan monta asiaa: laulamista sekä yhteislaulua, ja virsien kautta voi avautua vielä kokonaan uusi maailma uskonnonallisten asioiden pohdiskeluun.

Virsivisan järjestää Seurakuntien Lapsityön Keskus ry (SLK). Virsivisan yhteistyökumppaneita ovat Kirkkohallitus, PTK – poikien ja tyttöjen keskus ja Opetushallitus. Virsivisan toteutusvaiheessa ovat mukana koulut, seurakunnat ja hiippakunnat. Virsivisa järjestetään jo seitsemännen kerran ja visailuun osallistuu 4500 koululaista, 243 eri ryhmää, 143 koulua ja 66 kuntaa tai kaupunkia.

Virsivisan suojelija on Kuopion hiippakunnan piispa **Jari Jolkkonen** ja hän on mukana finaalisissa Kouvolan Kirkkopäivillä 22.5.2015.

SEIJA RYTKÖNEN

Liina-Maija Paavilainen ja Sanna Kärkkäinen veivät vauvat mukaan onnenvuoteen.

Sinun ensimmäinen vuotesi

Vauvateatterissa hihkuttiin, naurettiin, leikittiin – ja vähän itkettiin.

”Tämä kertoo sinun ensimmäisestä vuodestasi, onnenvuodesta. Koet ensimmäistä kertaa esimerkiksi vuodenaajat”, kertoo **Liina-Maija Paavilainen** vauvateatterin aluksi.

Hän ja **Sanna**

Kärkkäinen ovat pystyttäneet Juankosken seurakuntatalolle katoksen monenlaisien kankineen, tyynyineen ja palloineen. Luvassa on aistielämysmatka noin 4–12 kuukauden ikäisille vauvoille. Vauvat ovat turvallisesti vanhemman sylissä tai hänen edessään lattialla.

Esitys perustuu **Esko-Pekka Tiitisen** lämminkiseen lastenkirjaan *Opri-kissan on-*

nenvuosi. Vuodenaikoihin tutustutaan musiikin, värin, runojen ja muotojen kautta. Vauvateatteri on taidemuoto, jonka avulla lapsen ja vanhemman varhainen vuorovaikutussuhde kehittyy ja tarjoaa lempeän, yhteisen taide-elämyksen.

Iloa ja hämmästyä

Vauvat ovat ihan ihmeissään, kun Sanna ja Liina-Maija puhaltavat höyheniä ja sulkia ensilunta kuvattaessaan. Jokainen saa sulan, jolla voi kutitella vauvaa käsistä, jaloista ja kasvoista. Sitten lunta tulee oikein reippaasti ja kaikki peittyivät kevyen, valkoisen kankaan alle.

Jostain alkaa kuulua lintujen luvasta. Tytöt laulavat aurinkolaulun ja lausuvat pieniä runonpätkiä.

Pian ollaankin jo syksyssä ja vesisateessa, jota saadaan sumuna suihkupullosta. Lopuksi tulee valtavasti värikkäitä syksyn lehtiä pallojen muodossa. Vauvat pääsevät mönkimään pallojen joukkoon.

Näkyä iloisia ja hämmästyneitä ilmeitä. Jokaiselle aistille saatiin jotain koettavaa. Vajaan puolen tunnin teatteriesitys piti otteessaan ja kaikki vauvat jaksoivat sitä seurata.

Esityksen jälkeen vanhemmilta kuulee vain kehuja. Kokemus on ollut kaikille uusi ja siitä on saanut eväitä yhteiseen hetkeen vauvan kanssa myöhemmää käyttöä varten.

Vauvateatteri on uutta

Liina-Maija Paavilainen ja Sanna Kärkkäinen ovat opiskelleet teatteri-ilmaisun ohjaajiksi.

”Halusimme tarjota jotain uutta ja vauvateatteria ei vielä ole kovin paljon tarjolla.”

”Teemme tätä Outokummun teatterissa. Saimme rahoitusta Suomen Kulttuurirahastolta ja Olvi-säätiöltä, joten esitys oli ilmainen. Kaikkiaan esityksiä on kymmenen Savo-Karjalan alueella ja tämä oli ainoa Koillis-Savossa.”

Liina-Maijalla on oma vauva, jolla on testattu erilaisia asioita. ”Teatteria tehdään tilanteen mukaan ja vauvojen reaktioita seuraten. Olemme itse tehneet lavasteet, valinneet tekstit ja kirjoittaneet ne tähän muotoon.”

teksti ja kuva: ERIKA SUOMINEN

Juankosken Ylösnousemuksen kirkon vihkimisen 25-vuotisjuhlaa vietetään 6.5.

Maalaus palvelee Sanaa

Taidemaalari ja lasitaiteilija **Hannu Konola** sanoo, että lasimaalaus tilausta Juankoskelle oli hänelle toiveiden täyttymys. ”Jotkut taiteenymmärtäjät olivat sanoneet, että minulle sopisi hyvin lasimaalaus-ustekniikka. Ylipäätään se, että saa palvella suurta Sanaa taidemaalarin työvälineillä, on minulle kaikista tärkeintä. Saan siis toteuttaa pappeuttani lasikuvien viesteillä.”

”Olen tehnyt lasimaalauksia kuuteentoista kirkkoon ja pariin muuhun rakennukseen yhteensä 55 kappaletta. Olen ollut ikäni kiitollinen Juankosken seurakunnan luottamusmiehille, koska he uskalsivat tilata maalauksen ensikertalaiselta.”

”Luonnosten teko oli vähän kuin saar-

nantekoa; välillä ahdistavan vaikeaa, välillä riemullista ja lopulta olo tuntui hyvin onnelliselta. Tunsin että taitaapa onnistua. Ja miksei onnistuisi, kun aihekin annettiin kirjaimellisesti ylhäältä. Nimittäin, kun olen ensimmäistä kertaa katsomassa Juankosken Ylösnousemuksen kirkon paikkaa, näin siinä yhtäkkiä viisi sateenkaarta samanaikaisesti. Se oli ihan mystifyy viritys: en koskaan ole nähnyt kolme enempiä. Sateenkaarihan on Jumalan tekemän liiton merkki Vanhassa Testamentissa ja Kristuksen ylösnousemus on sama Uudessa Testamentissa.”

Hannu Konola toteaa, että ylhäällä oleva kolminaisuusaihe on välttämätön, koska se siunaa seurakunnan Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen, niin että Isä katsoo meitä

Kristuksen haavojen läpi anteeksiantavalla mielellä. Sekin aihe taisi tulla aika ylhäältä. ”Liiton merkki on minulle ylivoimaisesti läheisin lasimaalaus. Pyrin sitä katsomaan joka kesä, kun liiuskelen Savossa. Siinä on sekin outo piirre, että en löydä siitä juuri mitään virheitä. Usein vanhoja maalauksiani nähdessäni huomaan asioita, jotka nyt tekisin toisin. Liiton merkissä en vielä ole väärä ratkaisuja löytänyt.”

”Ylösnousemuksen kirkon kävijöille haluan muistuttaa, että Pyhän Hengen symboli on siellä katonrajassa – mutta itse Pyhä Henki vaikuttaa lähempänä lattiaa, seurakunnan keskellä.”

teksti ja kuva: ERIKA SUOMINEN

Kuva kertoo enemmän

Kristillistä sanomaa on historian saatossa viety eteenpäin symbolien välityksellä. Symboleilla on vahva asema myös nykypäivän kirkossa.

Romaanikirjallisuuden lukija näkee symbolit piilotettuna maailmana ja salakielenä, jota salaliitot käyttävät rikollisiin tarkoituksiinsa. Todellisuus on toinen. Symbolit ovat kuvien kieli. Niitä käytetään viestintään. Symbolien tarkoitus on saada viesti perille. Symbolien kielen voi opetella samalla tavoin kuin minkä tahansa muun kielen. Suomalaisessa kulttuurissa ainut koulu, jossa meille opetetaan symbolien kieltä järjestelmällisesti, on autokoulu.

Kristinusko symbolien kehittäjänä

Symbolikielen kehityksen kannalta kristinuskon leviäminen oli merkittävä tekijä Euroopassa. Välimeren alueen pakanajumalainkuvia halveksuttiin ja ne haluttiin hävittää. Luku- ja kirjoitustaito olivat harvinaisia. Kuvia tarvittiin kommunikointiin. Kansa oli tottunut kuviin. Kuvien täyskielto olisi saattanut olla vakava este Kristinuskon leviämislle.

Varhaiset kirkkoisät joutuivat ratkaisemaan kysymyksen sallitaanko kuvat. Teologit päätyivät katselemaan Jumalan luomaa maailmaa. Jumala loi vaikkapa kyyhkysen, kalan ja sammakon tietynlaisiksi. Hänellä piti olla siihen syynsä. Kirkkoisät päättelivät, että Jumala halusi luomalla asiat tietynlaisiksi kertoa jotain itsestään: omista salatuista kasvoistaan. Symbolisanakirjana toimi heidän mielestään Raamattu. Näin kirkon yhä yleisesti käyttämät symbolit ovat alun perin syntyneet. Ne kantavat merkityksiä, jotka Jumala oli antanut ja teologi tulkinut. Sen jälkeen taiteilijat ja käsityöläiset ovat siirtäneet eteenpäin. Seurakuntalaisen tehtäväksi jää vastaanottaa ja lukea symboleita.

Yleisimpiä symboleita

Symbolit voivat olla eleitä, esineitä, asentoja, väriä tai vaikkapa kirjainyhdistelmiä. Yleisimpiin kristillisiin symboleihin lukeutuvat yhä kaikkein varhaisimpina ainoina kehittyneet eläinten ja kasvien kuvat.

Kala

Kala osoittautui kristityille loistavaksi ja monitahoiseksi symboliksi. Evankeliumitekstit viittaavat usein kalastamiseen. Apostoleista osa oli kalastajia. Jeesus oli luvannut tehdä heistä ihmisten kalastajia. Kreikankielen sana kala ἰχθύς, antoi lisämerkityksen. Lauseen Iesus Christus Theus Huios Sotēr (Jeesus Kristus Jumalan poika pelastaja) ensimmäiset kirjaimet muodostavat sanan kala kreikaksi.

Kala oli helppo piirtää kahdella kaarevalla viivalla. Kun kristittyjen vainoja pelkäävät kristityt kohtasivat toisensa, saattoi kristitty piirtää maahan kuin hajamielisesti kaaren kävelysauvallaan. Jos toinen osasi täydentää kaaren kalaksi toisella kaarella, kristitty tiesi olevansa turvassa ja voinansa puhua vapaasti uskonkumppaninsa kera.

Kyyhkynen

Yksi varhaisimpia kristittyjen käyttämiä symboleita on valkoinen kyyhkynen. Kyyhkysen valkea vä-

ri tarkoittaa viattomuutta ja puhtautta. Laulujen Laulu käyttää kyyhkysymboliikkaa paitsi lemmittelynimenä: Minun kyyhkyni, myös verratessaan naisen lempeitä silmiä kyyhkyn silmiin. Kyyhkynen esiintyy Raamatussa jumalallisen välitulon kappaleena. Genesisissä kyyhkynen tuo Nooalle oliivinoksan. Se kertoi Jumalan anteeksiantamuksesta sekä rauhasta Jumalan ja ihmisen välillä. Matteuksen evankeliumissa (3:16) kyyhky laskeutuu taivaalta Kristuksen kasteen hetkellä. Myöhemmin kyyhkystä tulee, ei vain kasteen ja rauhahan, vaan yleensäkin pyhän hengen symboli.

Tähkä ja viinirypäle

Tähkä ja viinirypäle ovat erityisesti alttariin liittyvissä kankaissa ja koristeluisissa yleiset symbolit. Vahvimmin ne muistuttavat ehtoollisesta ja pääsiäisen tapahtumista. Viini viittaa vereen, jonka Jeesus vuodatti syntien anteeksi saamiseksi. Leipä viittaa öylättiin ja sitä kautta Kristuksen lihaan.

Kristus-monogrammi

Varhainen kristillinen maailma jo otti käyttöönsä Kristus-monogrammina tunnetun kuvion. Alun perin se esitettiin pelkästään päällekkäin kirjoitetuilla kreikan Khii (X) ja Rhoo (P) Chi ja Rho kirjaimilla. Latinalaisissa aakkosissa ne muis-

Kyyhkysymboli löytyy muun muassa Kuopion Tuomiokirkosta.

tuttavat kirjaimia P ja X. Ne ovat Kristus-sanan ensimmäiset kirjaimet kreikaksi. Myöhemmin niihin liitettiin A ja O eli kreikan alfa ja oomega, kreikkalaisten aakkosten ensimmäinen ja viimeinen kirjain, muistuttamaan siitä, että Jumala on alku ja loppu. Kristusmonogrammi kehystetään toisinaan ympyrällä. Ympyrä maailmankaikkeuden symbolina muistuttaa siitä, että Jeesus hallitsee koko maailmankaikkeutta.

Geometriset muodot

Jokaisella geometrisellä perusmuodolla, kolmiolla, ympyrällä ja neliöllä, on myös symbolimerkityksensä. Ympyrä on maailmankaikkeus, neliö on maa. Kolmio sen sijaan tarkoittaa kolmiyhdistystä Jumalaa. Kolmiossa kaikki sivut ovat yhdenvertaiset. Taivaan ja maan yhdistämisestä syntyi monikulmio. Kahdeksan on tärkeä symboliluku, sillä se on ylösnousemuksen päivän symboli. Ihmisen kasteessa taivas ja maa hetkeksi yhtyivät. Varhaisten kastekappeliin pohjakaava olikin useimmiten aina kahdeksankulmio. Kaste myös lupasi ylösnousun mahdollisuuden.

Rukousasento

Asennoillakin on oma symboliikkansa. Varhaisin kristillinen rukousasento on yhä ortodoksi-

en käyttämä. Siinä ihminen seisoo Jumalan edessä avaten kädet kämmenet ylöspäin ottamaan vastaan Jumalan armolahjoja. Läntisen kirkon tapa rukoilla periytyy germaaneilta. Heillä alamaisten tapa tervehtiä ylempäänsä oli liittää kädet yhteen ja samalla polvistua kunnioituksesta. Käsen yhteen liittäminen tarkoitti kuin antautumista. Minä

sidon käteni ja annan ne sinun käyttöösi. Alueen kristityt ottivat tavakseen osoittaa alistumisensa Jumalan tahtoon liittäällä kädet yhteen.

LIISA VÄISÄNEN
Kirjoittaja on filosofian tohtori ja symbolitutkija.

Tähkäkuvio on yleinen alttarivaatteissa.

Ympyrä symboloi sitä, että Jeesus hallitsee maailmankaikkeutta. Urho Lehtisen taiteilijatovereineen maalaama teos Maaningan kirkon katossa.

Sokeripala paljastaa papiksi

Sanna Mertanen piipah-taa kotimatkallaan ruoka-kaupassa. Hänet huomataan ja häntä vilkuillaan. Hän on pappi. Sen paljastaa papin pantapaita, tai tuttavallsemmin sokeripala.

”Se, että minut tunnistetaan papiksi, tuntuu ihan hyvältä. Olen niin laiska, että tykkään pitää aina tois-sä pantapaitaa enkä jaks vaihtaa vaatteita vaikkapa kauppareissuavarten. Yleensä pantapaidassa saa osakseen ystävällisiä katseita ja hymyjä. On mukavaa myös hymyillä takaisin ja jutella ihmisille. Pappia arvostetaan ja kunnioitetaan yhä. Toisaalta pidän tärkeänä sitä, että voin näyttää olevani ihan tavallinen tallaaja muiden joukossa. Ja toisaalta olenhan aina pappi ilman symboleitakin.”

Alkuaikoina jännitti

Joskus Sanna Mertasesta tuntuu huvittavaltakin, kun huomaa olevansa niin sanotussa erityistarkkailussa.

Harvoin ihmiset kuitenkaan uskaltautuvat juttelemaan vaikkapa kassajonossa tai torilla.

”Se kai kuuluu tähän meidän suomalaisen kulttuuriin, että papin pinkin annetaan ostaa vessapaperinsa ihan rauhassa. Muutaman kerran minulle on sanottu, että onpas mukava, kun näkee pappiakin ihan täällä tavallisten ihmisten kesellä.”

Miltä virka-asun päälle pukeminen tuntuu?

”Se tuntuu aina hienolta ja etuoikeutetulta, koska olen todella kii-tollinen, että olen saanut juuri tämän kutsumuksen.”

”Aluksi pantapaita toki tuntui vieraalta, ja vähän jännitin liikku-mista eri paikoissa tunnistettavasti

”**On hassua**, kun joskus pappia pidetään vähän kuin taruolentona. Lapsen esimerkiksi monesti luulevat, että pappi asuu kirkossa”, Sanna Mertanen hymähtää.

pappina, mutta myöhemmin virka-paidasta on tullut hyvin luonteva ja kotoisa osa omaa persoonaa.”

Symbolit saavat näkyä

Sanna Mertanen puki virkapuvun päällensä ensimmäistä kertaa vuonna 2008, kun hänet vihittiin ensimmäiseen virkapaikkaansa Joroisiin Kuopion Tuomiokirkossa. Se oli liikuttava ja juhallinen hetki.

”Kyllä kristilliset symbolit vielä näkyvät ja saavat näkyä Suomessa ja maailmalla. Onneksi ristiin tai papin pantaan kaulassa suhtaudutaan kuitenkin yhä enimmäkseen ystävällisesti ja positiivisesti, vaikka valitettavasti ääriaseenteet ovat nousussa”, Mäännistön seurakunnan pappi toteaa.

”Toivon, että jatkossakin uskonnolliset symbolit saisivat näkyä, ja että suhtautuisimme kunnioittavasti ja rakkaudellisesti toinen toisiimme – olemmepa sitten kristittyjä tai min-kä tahansa muun uskontokunnan edustajia.”

HANNA KARKKONEN

Hyväntuulen kala

Anne Keränen ajellee pitkin kylän raittia harmaalla Toyotallaan. Auton takana komeilee metallinen kalakuva.

”Ostin sen muutama vuosi sitten Virosta jostain kristillisestä kaupasta. Kauppa taisi toimia Tartossa Paavalin kirkon alakerrassa”, Anne kertoo. Kala on ensimmäinen laatuaan

karuttulaisen kanttorin autossa. Liikenteessä hän on huomannut samanlaisia symboleita tulevan vastaan silloin tällöin.

”Olin nähnyt sellaisen jonkun tuttavan autossa, ja siitä tuli oikein hyvä mieli. Ikään kuin se kertoi, että tässä ajaa ystäväsi. Sellaisen viestin haluaisin välittää myös muille kul-kijoille”, Anne Keränen kertoo.

HANNA KARKKONEN

Anne Keränen pyöritteli hetken metallista kalakuvaa ennen kuin sille löytyi oiva paikka.

Yksilöllistä kotipalvelua ja omaishoitoa!

Alina® Tilaa ilmainen kartoituskäynti!
HOIVATIIMI
www.alinahoivatiimi.fi Puh. 044 355 5451

LUOTETTAVAA KOTIHOITOPALVELUA VUODESTA 1993

PUIJON KIVI

HAUTAKIVET
KAIVERRUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT
PYÖRÄKATU 15, KUOPIO
Tervetuloa tutustumaan
myyntinäyttelyyn!
Puh. (017) 282 9000
www.puijonkivi.fi

HAUTAKIVET SUORAAN VALMISTAJALTA

Myös lisäimen kaiverrukset
VARPAISJÄRVEN GRANIITTI
Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408
VARPAISJÄRVI, Graniittintie 7
Puh. (017) 771 811

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...

Hautaustoimisto
J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

Hautaustoimisto
PARVAINEN OY
Savonkatu 18, 70110 KUOPIO, puh. (017) 261 3771

Ilmoitusaineistot
osoitteeseen

ilmoitusmyynti@kotimaa.fi

SEURAKUNNAT 29.4.–26.5.2015

TUOMIOKIRKKO

Tuomiokirkkoseurakunnan toimisto 040 4848 248
ma–pe klo 9–15
tuomiokirkko.kuopio@evl.fi

KESKUSSEURAKUNTATALO Suokatu 22

Seurakuntamestarit 040 4848 259
Keskikaupungin palvelupiiri ke 29.4. klo 13 kerhuhuone Eetusla.

Viikkomessu ke 29.4. klo 16.

Vappujuhla pe 15. klo 12. Kahvit ja simat klo 11.30. Juhla alkaa klo 12. Juhlassa konserto unkarilainen pianisti Marcell Pető. Puhe hiippakunnan kansainvälisen työn sihteerin Jukka Helle. Mukana myös Pekka Leskelä ja Lauri Kastarinen.

Messu su 3.5. klo 10. Saarna Marjo Parttimaa, liturgia Lauri Kastarinen, kanttorina Anu Pulkkinen.

Viikkomessu ke 6.5. klo 16.

Äitiänpäivän messu su 10.5. klo 10. Saarna Lauri Kastarinen, liturgia Kirsi Perämäa, kanttorina Pekka Leskelä. Tuomiokirkkokuoro, Sanna Haverinen, viulu. Kirkkokahvit.

Kansainvälinen jumalanpalvelus su 10.5. klo 14.

Viikkomessu ke 13.5. klo 16.

Helatorstain messu to 14.5. klo 10. Saarna Kirsi Perämäa, liturgia Satu Karjalainen, kanttori Pekka Leskelä.

Messu su 17.5. klo 10. Saarna Marjo Parttimaa, liturgia Lauri Kastarinen, kanttorina Anu Pulkkinen. Kirkkokahvit.

Konsertti su 17.5. klo 14. Viktor Pella, piano.

Hiljaisuuden messu su 17.5. klo 18. Marjo Parttimaa. Iltaatee.

Veteraaniseurat ti 19.5. klo 13 kahvioissa.

Viikkomessu ke 20.5. klo 16.

Suvilutujen lauluja -yhteislaulutilaisuus la 23.5. klo 15. Mukana kouluisten kuoroerihot. Anna Kosola ja Kaisa Paajarinen. Kahvi- ja jäätelötarjoilu. Kolehti Kirkon Ulkomaanavulle.

Helluntain messu su 24.5. klo 10. Saarna Ilpo Rannankari, liturgia Marjo Parttimaa, urut Anu Pulkkinen, kanttori Pekka Leskelä. Tuomiokirkon Kamarikuoro.

Kevätseurat su 24.5. klo 18. Kahvit klo 17.30. Kuopion Virsikuoro, johtaa Päivi Perttälä.

Viikkomessu ke 27.5. klo 16.

MUMMON MÖKKI Puijonkatu 10

ma–to klo 11–15, 040 4848 272
Toivevirret ke 13.5. klo 13.

Papin päivä ti 26.5. klo 13. Kirsi Perämäa.

MUUTA

Inkilänmäen seurakuntakerho to 30.4. klo 13. Tätilässä. Vappujuhla. Kevään viimeinen kokoontuminen. Kirsi Launonen.

RIEMU Lasten ja perheiden festivaali to 14.5. klo 12 Kuopion satamatorilla. Mukana Maltti ja Valtti, Pekka Laukkari-nen trio ja Taika-Petteri sekä Alana lapsi- ja nuorisokuoro.

Helluntain sanajumalanpalvelus su

24.5. klo 12 Tätilässä. Ilpo Rannankari ja Pekka Leskelä.

PERHETYÖ

Naisten lenkkiipiiri Poukamassa ma 4.5. klo 18–20.30. Sauna ja iltapala 4 €.

KASTETUT

Nella Amanda Juvonen, Lilja Emilia Miettinen, Martta Alma Adele Timonen, Hugo Kasper Koponen.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Veli-Veikko Kaipainen ja Jeesari Sari Hannele Mankinen.

KUOLLEET

Irja Esteri Korhonen 83 v, Hertta Mailis Tuovinen 88 v, Hilikka Kyllikki Saikkonen 85 v, Elsa Holopainen 95 v, Eino Antti Knuutinen 66 v, Risto Olavi Suhonen 83 v, Anna-Liisa Jutila 102 v, Toini Emilia Toivanen 80 v, Pirjo Anneli Haapalainen 63 v, Maija Liisa Hämäläinen 93 v, Ensio Kauppinen 83 v, Jorma Pekka Juhani Kärkkäinen 71 v, Rauno Tapio Mäkelä 57 v, Toivo Olavi Kekkonen 87 v, Simo Asser Aromaa 77 v, Helmi Johanna Happonen 98 v, Laina Tuhkanen 93 v, Viljo Eskelinen 82 v, Laila Sofia Oinonen 87 v, Matti Johannes Kotilainen 69 v, Urpo Anselm Larismaa 95 v, Vappu Helena Seuri 88 v, Martti Kalervo Häkli 87 v, Matti Juhani Tirkkonen 69 v, Erkki Aatami Penttinen 81 v, Anna Liisa Kauttonen 81 v, Kaija Marjatta Ranninen 90 v, Helga Sofia Miettinen 93 v, Tauno Olavi Laitinen 71 v.

Alavan seurakunnan toimisto
040 4848 286, ma–pe klo 9–15
alava@evl.fi

ALAVAN KIRKKO Keihäskatu 5

040 4848 298

Messu su 3.5. klo 11. Saarna Pirjo Kuula, liturgia Anu Kiviranta, kanttorina Ossi Jauhainen.

Ylistyskonsertti ti 5.5. klo 19. Sanaa, rukousta, yhteislauluja, pieniä puheenvuoroja rukouksesta. Zipporim,

soittajat ja solistit, Leila Savolainen sekä

Anja Komulainen, Ilkka Sormunen, Sakari Kainulainen, Joona Savolainen ja Anna Väättäinen. Tilaisuuden jäl-

keen seurakuntatalissa iltapalaa.

Tule viivähtämään il-

tahetki musiikin ja yhteis-

rukouksen äärellä.

Messu su 10.5. klo 11. Saarna Anu Kiviranta, liturgia Anna Väättäinen, kanttori Leila Savolainen. Messun jälkeen kahvikonsertti seurakuntatalissa, Lavrenchukin musiikkiperhe.

Armon varassa messu to 14.5. klo 11. Saarna Hannu Koskelainen, liturgina

Juha Välimäki. kanttorina Ossi Jauhainen, kirkkokuoro ja bändi. Messun jälkeen vapaaehtoisten kiitosjuhla seurakuntatalissa.

Messu su 17.5. klo 11. Saarna ja liturgia Juha Välimäki, kanttorina Leila Savolainen. Talviloma-riippikoulun konfirmaatio.

Varhaiseläkeläis-

kuoron kevätkon-

sertti pe 22.5. klo 18. Vapaa pääsy.

Messu su 24.5. klo 11. Saarna Anu Kiviranta, liturgia Anna Väättäinen, kanttori Anu Kiviranta, liturgia Anna Väättäinen, kanttori Ossi Jauhainen, seniorikuoro.

Tuomas messu su 24.5. klo 18. Saarna pastori Jukka Parviainen, Utko Seppo Ilmari Rissanen, Moona Aurora Kukkonen, Sohvi Kaarina Haatainen, Herta Amanda Leppälähti, Jasmine Ida Sofia Miettinen, Otsa Jarkko Juhani Aho, Noa Okko Julius Roininen.

Hiljaisuuden talo -ilta ma 25.5. klo 18. Vanhassa Pappilassa (Kuninkaankatu 12). Huom! 18.5. iltasta siirryntyn maanantaille 25.5.

KASTETUT

Viljami Pekka Taavetti Soininen, Venla Maria Lipponen, Amanda Ida Adele Parviainen, Utko Seppo Ilmari Rissanen, Moona Aurora Kukkonen, Sohvi Kaarina Haatainen, Herta Amanda Leppälähti, Jasmine Ida Sofia Miettinen, Otsa Jarkko Juhani Aho, Noa Okko Julius Roininen.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Tero Juhani Siikavirta ja Mari Anneli Jusila, Heikki Aleks Oittinen ja Tanja Johanna Hintikka, Pasi Antero Kauttonen ja Laura Johanna Keinänen.

KUOLLEET

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

KUOLLEET

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kalevi Antikainen 57 v, Veikko Jalmari Koponen 91 v, Pauli Sakari Heikkinen 62 v, Veikko Antero Poutiainen 67 v, Maire Kyllikki Kolehmainen 91 v, Maija Mirjami Hannula 22 v.

Pirkko Annikki Savolainen 76 v, Rauni Sinikka Viiru 85 v, Toivo Anton Räsänen 89 v, Elsa Inkeri Hyvärinen 88 v, Sigrid Eliana Sariola 86 v, Urho Kale

ONNEA JA SIUNAUSTA

www.piplia.fi ■

KULJEN KANSSASI -RIIPUS

Kaksiosainen, hopeinen riipus, jonka osat sopivat kauniisti yhteen. Lahja hänelle, josta välität. ■ 49 €

RAAMATTU TAI VIRSIKIRJA NIMIPAINATUKSELLA

Tutustu laajaan valikoimaan nettikaupassamme www.pipliakauppa.fi. Tilaa ajoissa kultaan painatus!

voimasanoja

PIPLIA.

Suomen Pipliaseura | myynti 010 838 6520 | myynti@piplia.fi | www.pipliakauppa.fi

KEVÄT HERÄÄ -MUKI

Arabia-mukin aurinkoinen maalaus on taiteilija Heljä Liukko-Sundströmin. ■ 26 €

SEURAKUNNAT 29.4.–26.5.2015

Riparikirkko su 24.5. klo 10. Liturgia Rai-Jokela, saarna Petteri Hämäläinen ja kanttorina Rishard Nicholls.

MUUTA

Hetkinen! Raamatun ympärillä ti 5.5. klo 16 Lampolassa, Maaningantie 47. Seuraavat kerrat 19.5. ja 2.6.

Käsityöpiiri ma 11.5. klo 14 Lampolassa. **Helatorstain sanajumalanpalvelus ja ekumeeninen kylvön siunaaminen**

to 14.5. klo 12. Raija Jokela, isä Harri Peiponen ja Talvikki Attila-Pekonen. Paikka ilmoitetaan myöhemmin nettisivulla www.kuopionseurakunnat.fi/kallavesi.

Tavinsalmen virkistyspiiri to 21.5. klo 12 Larikassa, Tavinsalmentie 371.

Perhetapahtuma la 23.5. klo 10–13 Maaningan nuorisotalolla.

DIAKONIA

Kiitos yhteisvastuukerääjille ja keräykseen osallistuneille Kallaveden seurakunnan alueella.

Ystäväpiiri varttuneille torstaisin klo 12 Petosen seurakuntatalolla.

Toiminnan miehet perjantaisin klo 13–15 Petosen seurakuntatalon takahuoneessa.

Leväsen kammari ma 4.5. klo 13–14.30. Leväsentie 27, uusi puoli 2.krs.

Diakonia- ja lähetysväen kiitosilta to 21.5. klo 17.30–20 Eevantalolla, Keihäskoskentie 130, Syvänniemi. Ilmoittautumiset 7.5. mennessä www.kuopionseurakunnat.fi/kallavesi tai puhelimitse 4.5. klo 9–12, puh. 040 4848 334.

Lasten eroryhmä 3.6. ja 4.6. klo 16–20 Ryhmä on tarkoitettu 7–13 v. lapsille, joiden vanhempien erosta on kulunut jo jonkin aikaa. Ryhmäkoko 4–6 lasta. Hinta 10 €/lapsi sis. iltapalat ja materiaalit.

Ryhmä toteutetaan yhteistyössä Kallaveden seurakunnan ja Yhden Vanheman Perheiden Liiton kanssa. Ilmoittautuminen 28.5. mennessä Mervi Hakkaraiselle 0400 441708 tai mervi.hakkarainen@yvpl.fi.

Kallaveden srkn diakoniatyön kesäretki 90 v Siilinjärvelle to 4.6. Käynnit kirkkoissa, ruokailu Kunnanpaikassa ja osallistuminen sota-ajan laulujen konserttiin. Omavastuu 20 €/hlö. Ilm. 21.5. mennessä: www.kuopionseurakunnat.fi/kallavesi-diakonia tai Karttula: Tuula Makkonen 040 4848 539, Kallavesi/Petonen: Irene Savolainen 040 4848 373 (klo 8–14), Maaninka: Vuokko Laitinen 040 4848 254 (ma–ke) tai Hanna Rasa 040 4848 372.

MUUTA
Kuopio rukoilee- rukoustaapahtuma Eelimiellä ke 29.4. klo 18. Kuopion seurakuntien yhteinen rukoustaapahtuma. Ruokailaan yhdessä kotikaupungin Kuopion puolesta.

PERHETYÖ
Perhekerhot seuraavasti: Jynkänvuoden kerhuhuone (Isännäntie 22) keskiviikkoisin klo 9.30–11. Kurkimäki, Kurkipirtti keskiviikkoisin klo 9.30–11. Petosen seurakuntatalo torstaisin klo 9.30–11. Karttulan seurakuntakoti tiistaisin klo 9.30–11. Syvänniemen pappila keskiviikkoisin klo 9.30–11. Rytyn leirikeskus parillisien viikon keskiviikkona klo 9.30–11. Perhekerhon retkipäivä Rytlylle on 6.5. (tiedustelut Katriltä 040 4848 334). Ko. vii-

koilla ei kerhoja muina päivinä. Perhekerhojen kevätkausi päättyy 13.5.

PIIRIT
Hämäläisten, Kaislastenlahden ja Rytyn lähetyspiirien kevätkauden päättäjät to 7.5. klo 18 Rytyn leirikeskuksessa.

Hämäläisten työseura ma 18.5. klo 18.30 Kyllikki Kinnusella, Haapasarentie 37. Sirpa Nummenheimo.

Puutossalmen ja Sotkanniemen piirien kevätapahtuma to 28.5. klo 14 Sotkan Onnissa, Pääharjuniementie 161. Arpajaiset. Sanna Alanen.

KASTETUT
Aatos Eliel Putkonen, Gigi-Basmat Koko, Aarne Antero Alexander Wallin, Leo Emil Käki, Eeli Oskari Käki, Oliver Sepo Olavi Jääskeläinen, Veikka Aarne Tapio Pirinen, Jeremias Leo Matern Laitinen, Katriina Eleonoora Korhonen, Mikael Lauri Johannes Toivainen, Janni Stel-la Eliina Nyssönen, Selena Sara Tianna Ekman, Valto Samuel Kukkala, Eila Karoliina Rönkä, Konsta Viljami Niskanen, Mahti Oliver Jonathan Hallman, Vili Valo Antero Mustasalmi, Julius Nuutti Mikael Weeman, Rasmus Timo Ilmari Martikainen, Veikko Eino Tähtivaara, Tristane Leo Christian Snäckmark, Elise Amelia Laakso, Dania Adessa Micaela Annanpalo, Eino Olavi Paananen, Iita Inkeri Pirinen, Venla Aino Eleonoora Ropponen, Santeri Leo Tapani Hakkoömäki, Iida Maija Ilona Aamuvuori, Valto Pekka Samuli Nissinen.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Jarkko Kalevi Larvanto ja Sanni Sofia Lindell, Tero Markus Huovinen ja Taija Mil-la Tiuhonen.

KUOLLEET
Leo Lauri Kilpeläinen 61 v, Seija Terttu Heikkinen 80 v, Markku Jorma Tapani Röntynen 67 v, Eeva Kyllikki Ruuskanen 71 v, Seppo Juhani Konttinen 61 v, Niilo Eelis Eskelinen 89 v, Ilpo Kari Uolevi Hartikainen 57 v, Emeli Johannes Miettinen 79 v, Maija Leena Pitkänen 84 v, Hillevi Matilda Lehmusoksa 85 v, Hilikka Liisa Ojasuo 85 v, Eino Kalevi Hämäläinen 83 v, Niilo Taavetti Karttunen 93 v, Janne Antero Pöyhönen 30 v, Anja Liisa Miettinen 85 v, Väinö Ilmari Parviainen 67 v, Heikki Ilmari Halmetoja 59 v, Oili Ilona Peiponen 87 v, Lauri Sakari Hakkarainen 60 v, Veikko Kalervo Antikainen 90 v, Aune Marjatta Soili 70 v, Timo Olavi Merjo-vaara 51 v, Helga Johanna Partanen 76 v, Anja Marketta Hoffrén 75 v, Rakel Anna Liisa Hietamies 83 v.

MÄNNISTÖ
Männistön seurakunnan toimisto 040 4848 379, ma–pe klo 9–15 männisto@evl.fi

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO Kellolahdentie 8
040 4848 386
Kauneimmat hengelliset laulut -yhteislaulutilaisuus ke 29.4. klo 18. Lap-

si-, kirkko- ja päiväkuoro, Tintti Tinkala, Heikki Mononen.

Elämää etsimässä -kerho to 30.4. klo 14.30–16. Salla Tyrväinen.

Musiikkia maailmalta pe 1.5. klo 13. Sävelmiä ja tunnelmia lähetyssovimustemme maista: Kiinasta ja Etelä-Amerikasta. Tintti Tinkala, laulu. Salla Tyrväinen, viulu. Heikki Mononen, piano. Markku, Lorenzo ja Mikael Laakso. Ohjelmat 5 € Botswanan Kalahari-hankkeen hyväksi.

Messu ja Sansan kirkkopyhä su 3.5. klo 10. Saarna Jakov Mrcela, Salla Tyrväinen, Heikki Mononen. Lähetyskirjokahveilla Kroatian lähetit Marja-Liisa ja Jakov Mrcela.

Ukintuvan kevätkuuhla ti 5.5. klo 12–14. Hartaus Anne-Mari Mertanen, Munkki ja sinä, ohjelmaa, arpajaiset.

Vapaaehtoisten vastuunkantajien kiitosjuhla ke 6.5. klo 18.

Messu su 10.5. klo 10. Saarna Panu Pohjolainen, Aulikki Mäkinen, Heikki Mononen.

Sanajumalanpalvelus helatorstaina 14.5. klo 10. Saarna Heikki Hyvärinen, Tintti Tinkala.

Rauhanyhdistyksen kevätkesämessu la 16.5. klo 18.

Messu ja ikääntyneiden syntymäpäivät su 17.5. klo 10. Saarna Salla Tyrväinen, Heikki Hyvärinen, Tintti Tinkala.

Hiiltommaripöytäkirja konfirmaatiomessu su 24.5. klo 10. Saarna Sanna Mer-tanen, Tintti Tinkala.

DIAKONIA
Hyvän Mielen Päivän kevätretki. Ke 20.5. klo 11–13 risteillään Ukko-laival-la Vaajasalon kierros. Hinta 25 €, johon kuuluu laivan lounasmenu. Ilm. ma 4.5. klo 9–11 Ulla Haloselle 040 4848 405 (voit tiedustella vapaita paikkoja myöhemminkin). Risteilyreitit bussi (Jääskeläisen auto): klo 9.50 Päivärannantie, Ciy-marketin jälkeen pysäkki Kettulan-lähteen päin. Auto Kuopion pysäkki 9.55. Pihlajajärventien ja Rahusentien risteys 10. Kelloniemen Sale 10.05. Ikonniemi (Malminkatu 13 pysäkki) 10.10. Sotilas-pojankadun pysäkki 10.15. Tellervonkadun pysäkki 10.20. Lönnrotinkadun pysäkki (Lönnrotinkatu 11 kohdalla) 10.25. Pohjolankadun pysäkki (Pohjolankatu 28 kohdalla) 10.30. Killisenkadulle ja Pohjolankadun Lönnrotinkadulle, Saariatan pysäkki 10.40. Pyhän Johanneksen kirkon kohdalla Kelloniemeen menevä bus-pysäkkiä ja matkustajasatama. Paluu klo 13.30 alkaen.

MUUTA
Hartaus to 7.5. klo 13.30 Mäntylän palvelutalolla, Untamontkatu 5. Salla Tyrväinen.

Messu su 17.5. klo 13 Mäntylän palvelutalossa, Untamontkatu 5. Salla Tyrväinen, Heikki Hyvärinen, Ulla Halonen, Tintti Tinkala.

AIKUISTYÖ
Miesten piirin kevätretki Poukamaan ke 20.5. klo 18. Yhteislahtö Pyhän Johanneksen kirkolta klo 17.45. Saunatarvikkeet mukaan.

KASTETUT
Lilja Anni Aurora Ihalainen, Vilho Jaakko Hermann Vesterinen, Veeti Matti Olavi Smolander, Ada Isla Alisa Rantala, Helmi Linnea Kallioniemi, Sara Helmi Maria Ukkola, Eliel Iikka Tapio Vengasaho, Väinö Eino Juhani Korpela, Voitto Eero Ilmari Teriö, Moona Melissa Venäläinen, Edet Matteo Leino.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v, Seija Marjatta Juu-tinen 75 v.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT
Niko Seppo Metsämuuronen ja Riikka Paula Johanna Väätäinen.

KUOLLEET
Leena Kaarina Laitinen 89 v, Helvi Esteri Taskinen 79 v, Inkeri Loviisa Mannonen 86 v, Matti Juhani Pulkkinen 66 v, Aune Maria Laitinen 91 v, Toini Regina Niskanen 80 v, Eero Olavi Hietikko 60 v, Aino Kaarina Leskinen 68 v, Elsa Marjatta Lap-palainen 77 v, Anna Voutilainen 92 v, Aili Sinikka Luoma 85 v, Eila Anna-Liisa Lyy-tinen 89 v, Eero Mikko Kasurinen 56 v, Ingrid Maria Karpansalo 93 v, Anna Alviina Nyrhinen 83 v,

• Matot
• vuodevaatteet • ym.

Pyykkisatama
ITSEPALVELUPESULA

Ilkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128

JALKAHOITO
kotikäyntinä 50 € toukokuun ajan.
Yli 30 v. kokemuksella
TUULA VÄISÄNEN
p. 040 530 7950 Lahjakortit!

**Sielunhoito-
terapia
SYDÄN-
JUURI**
terapeuttista sielunhoitoa

Helena Lehtimäki
YTM, sosiaalityöntekijä,
Sielunhoitoterapeutti (ACC)
Uusperheneujojakoulutuksessa
P. 045 3156464, Kuopio
hennalehtimaki@gmail.com
www.sydänjuuri.fi

*Puijon Maja
palvelee lämmöllä*

*arjessa ja juhlassa
niin ilon kuin
surunkin hetkinä*

- juhlaravintola
- lounasravintola
- hotelli
- sauna- ja kokoustilat

Kysy lisää & pyydä tarjous
puh. 044 552 4810
myynti@puijo.com

**Puijon torni
Hotelli Puijon maja**
www.puijo.com

Puijotie 135, 70300 Kuopio

**ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
ESA-MATTI KOPONEN**
Puijonkatu 26, III kerros puh. (017) 261 3370
Uudet hammasproteesit, pohjaukset ja korjaukset
LAATU- JA TYÖTÄKUU

SIIVOUSPALVELUITA KOTIIN

Puh. 044 359 1644
Hyödynnä kotitalousvähennys!

WWW.GGSIIVOUS.FI

TUNNETTUA, LUOTETTAVAA LAATUA

TUTUSTU LAAJAAN MALLISTOON: **APUAJONEUVO.FI**

KOKO MAAN
KATTAVA HUOLTO
JA TOIMITUS

TILAA ESITE: **040 1244 282**

888WA 2300,-
778NR 2200,-
889XL 3300,-

MAAHANTUONTI, MYNTI JA VUOKRAUS:
KUUSILUOTO OY | KEHITTÄJÄNKATU 16 | 04440 JÄRVENPÄÄ | INFO@APUAJONEUVO.FI

PARAS HINTA- / LAATUSUOHE

SHOPRIDER

Kotini kaipaa maalaus ja remontointi-
apua maalla. Sopii esim. alalla
työskennellelle luot. eläkeläiselle.
Puhelin päivisin 040 487 4854.

Tietokoneapu
Kotitalous-
vähennys 45%
www.orden.fi
040 5844 045

HAMMASLABORATORIO
DENTIINI
erikoishammasteknikko
Niina Toivanen
Kauppakatu 48, Kuopio
ajanvaraus 0440 228 984

JUHLAPALVELU
REMAR
HYVÄN MAUN JUHLAA

- Yhtiöillatjuhlallat
- Yritystilaisuuudet
- Häät
- Ristiäiset
- Merkkipäivät
- Muistotilaisuuudet
- Teemajuhlallat

Juhlalpalvelu Remar ideoi ja toteuttaa
puolestasi juhlallat, joissa sinä voit
keskittyä nauttimaan vierailijast seurasta.

Kapteeninväylä 5, 70900 Toivala.
P. (017) 262 1130.
juhlalpalvelumar@kolombus.fi, www.remar.fi

K24

kotimaa24.fi

SEURAKUNNAT 29.4.–26.5.2015

Konsertti "Rakastettu-
ni" Elina Vettenran-
ta & Janne Maarala
pe 15.5. klo 18. Vapaa
pääsy. Ohjelman
hinta 5 €, tuotto
yhteisvastuukerä-
ykselle.

Messu su 17.5. klo
13. Huhtala, Lukkari-
Lohi. Syntymäpäi-
vuhlat messun jälkeen
srk-kodissa

Koululaisten kevätkirko
ja koulun lähtevien siunaaminen ti 12.5.
klo 12.

Kirkkotievaellus Kaavilta Sänneiseen,
lähtö su 24.5. klo 12 Rasimäestä. Iltahar-
taus Sänneiseen kirkossa klo 19.

Helluntain messu su 24.5. klo 13. Huhta-
la, Lukkari-Lohi. Mukana Poukama 1-rip-
pikouluurhythmi.

KAAVIN SEURAKUNTATALO
Kirkkorannantie 1

Vanhemman väen palvelupäivä ti 12.5.
klo 11. Ruoka ja kahvit 5 €.

Mielenterveyspiiri ti 19.5. klo 13.

Päiväkerhon ja perhekerhon yhteinen
kevätkuuhla ti 19.5. klo 19.

MUUTA

Hautausmaan haravointitalkoot to 7.5.
alkaan klo 8. Talkoolaisille ruokailu srk-
kodissa.

Toukokuuina, kaskenpoltto ja perin-
tepahtuma ke 27.5. klo 11 Telkkämien
perinteitallalla.

MUURUVEDEN KIRKKO
Kirkkotie 2

Sanajumalanpalvelus su 3.5. klo 13. Kei-
hänen, Saarela.

Messu su 10.5. klo 13. K. Leino, Saarela.

Helatorstain sanajumalanpalvelus to
14.5. klo 13. Keihänen, Parviainen.

Messu su 17.5. klo 13. Messun
jälkeen seppelienlasku kaa-
tuneiden muistopäivän
kunniaksi sankarihauta-
usmaalle. Yhteiset syn-
tymäpäiväjuhlat Muu-
ruuden alueen 70, 80, 90
ja yli 90 vuotta alkuvuo-
desta täyttäneille.

K. Leino, Parviainen, rippikou-
lulaisiat.

Helluntain messu su 24.5. klo
13. Keihänen, Saarela.

**MUURUVEDEN
SEURAKUNTATALO**
Kirkkotie 1

Naisten ilta ma 11.5. klo 18.30.

Päiväkerholaisien ja perhekerholai-
sten kevätkuuhla ti 12.5. klo 18.30.

MUUTA

Kevätsiivoustalkoot kirkonmäellä ja
hautausmaalla to 7.5. klo 9. Seurakun-
ta-kerhon, perhekerhon ja kaikkien vapaa-
ehtoisten palvelupäivä. Ota tarvittaes-
sa oma harava mukaan, srk:lla n. 10 hara-
vaa. Keittolounas ja kahvit.

NILSIÄN KIRKKO
Kirkonmäentie 1

Messu su 3.5. klo 10. Herättäjän päi-
vä. Saarna Kalle Hiltunen, Korkalainen,
Kärppä-Leskinen. Kirkkokouoro.

Messu su 10.5. klo 10. Pursiainen, Kärp-
pä-Leskinen.

Äiteinpäiväkonsertti su 10.5. klo 15. Järj.
Nilsin Musiikintäytävä ry.

Messu to 14.5. klo 10. Konfirmaatio, Korka-
lainen, Kärppä-Leskinen.

Messu su 17.5. klo 10. Seniorisynttärin
messun jälkeen, Korkalainen, Kärppä-
Leskinen.

Lasten kevätkirko ke 20.5. klo 18.30.

Esikoulun ja koulun lähtevien siuna-
us, Pursiainen

Messu su 24.5. klo 10. Pursiainen, Kärp-
pä-Leskinen. Gospelkuoro.

NILSIÄN SEURAKUNTAKOTI
Nilsiantie 59

Ikäihmisten vappulaulajaiset to 30.4.
klo 11.

Nimikkolähettimme Jakov ja Marja-
Liisa Mrcela kertovat työstään Kro-
atiassa su 3.5. klo 15. Samalla vietämme
Mrceloiden eläkkeellesiirtymisjuhlaa

Siioninvirsiseurat ke 13.5. klo 18.

MUUTA

Ranta-Sänkimäki-Pajulahdi kyläseu-
rat to 7.5. klo 19 Marita Iivarisen, Lahu-
kantie 94.

Lehtomäki-Reittien kyläseurat ti 12.5.
klo 13 Lehtomäen kodilla, Lehtomäen-
tie 211.

Siionin virsien veisuut ti 12.5. klo 14 Par-

viaisella, Hanhiraanta 329. Lähtö
yhteiskyydein seurakuntakodilla
klo 13.

Palonurmen kyläseurat ti
19.5. klo 19 Maija Kuosmasel-
la, Keyrityntie 543

Toukokuuina to 21.5. klo
19 Jaakko Leskinen tilalla,
Siikajärvi, Karintie 721B. R.
Leino, kahvitarjoilu.

Murtolahden hautausmaan
90-vuotisjuhla su 24.5. klo 12.

Ehtoollishartaus kappelissa ja sen
jälkeen kirkkokahvit.

Siionin virsien veisuut su 24.5. klo 15

Lastukosken uimaranannan kodilla.

Miesten saunailta ke 27.5. klo 18 Tiirin-
lahden leirikeskuksessa.

SÄYNEISEN KIRKKO
Kirkkoharjuntie 2

Messu su 3.5. klo 13. Korkalainen, Kärp-
pä-Leskinen.

Messu su 10.5. klo 13. Pursiainen, Kärp-
pä-Leskinen.

Messu to 14.5. klo 13. Korkalainen, Kärp-
pä-Leskinen.

Messu su 17.5. klo 13. Korkalainen, Kärp-
pä-Leskinen.

Messu su 24.5. klo 13. Korkalainen, Kärp-
pä-Leskinen.

SÄYNEISEN SEURAKUNTAKOTI
Kirkkoharjuntie 2 A

Sänneisen kevätkuuhla-kerho ke 8.5. klo
13.30–15.

MUUTA

Vappuseurat pe 1.5. klo 18 Paavo ja Pau-
la Lulkarisella, Lastukoskentie 749.

Sänneisen hautausmaan siivoustal-
koot ti 5.5. aamusta alkaen. Ruokailu tal-
koolaisille.

Retki Kuopion ortodoksiseen kirkko-
museoon ja Topin maatilamymälään
to 21.5. Lähtö klo 9.30 Sänneisen
kirkolta. Hinta 25 €. Ilm. 13.5.

seurakunnan toimistoon
040 4888 602 tai
040 4888 611.

Toukokuuina pe 22.5.
klo 9 Pirkko ja Juhani
Korhosella, Siikajär-
ventie 4.

**TUUSNIEMEN
KIRKKO**
Keskatie 21

Messu su 3.5. klo 10. Hagman-
Puustinen, Lukkari-Lohi.

Äiteinpäivän messu su 10.5. klo 10. Lou-
nas srk-kodilla messun jälkeen, Huhta-
la, Parviainen.

Helatorstain messu ja toukokuuina-
us to 14.5. klo 10. Kirkkokahvit srk-kodil-
la. Hagman-Puustinen, Lukkari-Lohi, Elä-
keliiito

Koko perheen kevätkirko su 17.5. klo 10.

Hagman-Puustinen, Lukkari-Lohi, Tuus-
tytöt. Päivä- ja perhekerhojen ke-
vätkuuhla sekä eskariin lähtevien siuna-
minen.

Helluntain messu su 24.5. klo 10. Hag-
man-Puustinen, Lukkari-Lohi. Seniori-
synttärin messun jälkeen.

TUUSNIEMEN SEURAKUNTAKOTI
Koivukuja 2

Palvelupäivä ke 29.4. klo 10.

Ruoneesityksiä kevästä ja äideistä ke
6.5. klo 14. Kahvit.

Äiteinpäiväilounas su 10.5. klo 11.30–
13.30 lähteyksen hyväksi.

Rukous auttaa -ilta pe 15.5. klo 18.

Kuukausiseurat to 21.5. klo 11.30.

Sanan ja yhteyden ilta to 21.5. klo 18.30.

Kansanlähetyt.

Palvelupäivä ke 27.5. klo 10.

Toiveviisi-ilta ke 27.5. klo 18. Aiheena
Pyhä Henki.

MUUTA

Naisten piiri Riistavedellä ke 6.5. klo 18.

Katso Riistaveden ilmoitus.

Lähteyksiä piiri pe 8.5. klo 12 Irmi Sollolla,
Harjutie 1 B 8.

Palvelupäivä to 21.5. klo 10 Hirvolla.

Ilm. Auulille ed. tiistaina.

Lähteyksiä piiri pe 22.5. klo 12 Aino Hyvärilä,
Änaskintie 17.

Naisten retki Nuottalahden puutar-
haan Kortteiseen pe 22.5. klo 18. Yhteis-
kydyt klo 17.15 srk-kodin pihasta.

VEHMERSALMEN KIRKKO
Lempeläntie 17

Messu su 3.5.2015 klo 10. Matti Hoffren,
Leena Laurinkari, Marjaana Kaisto ja Vir-
sikuoro. Kirkkokahvit.

Helatorstain messu – toukokuuina ja
eläkeläisten kirkkopyhä to 14.5. klo 13. U.
Mäkinen, Tuura. Kirkkokahvit.

Messu su 17.5. klo 13. U. Mäkinen, Tuura.

Helluntain messu su 24.5. klo 13. U. Mä-
kinen, Tuura.

**VEHMERSALMEN
SEURAKUNTAKOTI**
Lempeläntie 15

Pääsiäisen ei ole vielä ohi – ekumeeni-
nen ilta ke 29.4. klo 18. Kuopion orto-
doksin seurakunta ja Vehmersalmen
alueseurakunta. Iltaatee

Kokki-ukot ti 5.5. klo 17 ja äiteinpäi-
vä su 10.5.

Puikko-Piia ja Vasara-Vesat ke 6.5. ja
20.5. klo 15 kammarissa. Tule puikoil-
la neulomaan ja vasaralla auttamaan. Jos
tarvitset itse kerkalousteista apua ko-
din pienissä töissä soitte Uwe Mäkilä
040 4888 638 tai Juhla Immoselle 050 362
4702. Tulemme auttamaan.

Sanajumalanpalvelus äiteinpäivänä su
10.5. klo 13. U. Mäkinen, Tuura. Juhlakah-
vit, kokki-ukot.

Lähimmäisen Kammari to 21.5. klo 10.

Kevätlaulajaiset ke 27.5. klo 18 kirkon-
maalla kirkkokuoron kanssa. Myyjäiset
ja arpajaiset

ARKKI

Kauppakeskus Apaja

040 4848 445, arkki.kuopio@evl.fi

Askartelua lapsille ti 5.5. klo 13.30. Muis-
tetaan äitiä tai mummia tulevana äitein-
päivänä. Tervetuloa kevään viimeiseen
tuokioon! Askartelua ohjaa lastenhoaja
Paula Raatikainen 040 4848 266.

DIAKONIAKESKUS

Suokatu 31

040 4848 445

Nuotta-kahvio, kierrätysmyymälä ja
diakoniatyöntekijöiden vastaanotot
ilman ajanvarauksa avoimena maanantai-
sin, keskiviikkoisin ja perjantaisin
klo 10–12. Ovet avataan klo 9.40, aamu-
hartaus klo 9.50. Kahviossa luettavis-
sa päivän lehdet SS ja HS sekä kristillisiä
viikko- ja kuukausilehtiä.

Pullakirkko 8.5. klo 12 NNKY:n tiloi-
sa, jonka jälkeen kirkkokahvit Nuotta-
kahviossa.

**PERHEASIAIN-
NEUVOTTELUKESKUS**

Suokatu 22

Luottamuksesta keskusteluapua pa-

kannekuunen@evl.fi

KASTETUT

Eljas Mikke Matias Kuosmanen, Ni-
nivaara, Saaga Maria Taskinen, Nilsä,
Emil Oskari Kantelinen, Riistavesi,
Olga Alisa Hartikainen, Losomäki,
Oskar Tapio Pursiainen, Västinniemi,
Amalia Aini Annika Airaksinen, Nilsä,
Lisa Aava Evelyn Siskström, Nilsä, Jesse
Juhani Jokivuori, Juankoski, Ellen Toive
Maria Nissinen, Nilsä, Nanna lines
Isabella Spets, Vehmersalmi, Ronja
Amanda Mirjam Leivo, Juankoski.

**JÄRVI-KUOPION
SEURAKUNNAN YHTEISET**

Ikäihmisten leiri Aholansaaressa
11.5.–13.5. Diakoninen leiri vanhem-
malle väelle. Ilmainen, sähköinen
ilmoittautuminen 21.4. alkaen, paikko-
ja on 30 ensimmäiselle.

Retki RIEMU – Lasten ja perheiden
festivaaleille to 14.5. klo 12. Kuopi-
on Satamatorille. Mukana Riemussa
Matti ja Valtti, Pekka Laukkarin trio ja
nuorisokuoro. Ilmoittautuminen Tuo-
mo Kanteleelle 040 4888 621. Bussi
5 €/perhe.

Nuorten yö 2.–3.6. Nilsin nuortentila
Paatissa. Ilm. 14.5. mennessä reetta.
kankunen@evl.fi

KASTETUT

Eljas Mikke Matias Kuosmanen, Ni-
nivaara, Saaga Maria Taskinen, Nilsä,
Emil Oskari Kantelinen, Riistavesi,
Olga Alisa Hartikainen, Losomäki,
Oskar Tapio Pursiainen, Västinniemi,
Amalia Aini Annika Airaksinen, Nilsä,
Lisa Aava Evelyn Siskström, Nilsä, Jesse
Juhani Jokivuori, Juankoski, Ellen Toive
Maria Nissinen, Nilsä, Nanna lines
Isabella Spets, Vehmersalmi, Ronja
Amanda Mirjam Leivo, Juankoski.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Seppo Tapani Aalto ja Eija Anita
Tuulikki Meronen.

KUOLLEET

Kirsti Margareta Nivalainen 86 v, Nilsä,
Pirkko Helena Pekkonen 65 v, Nilsä, Pentti
Ilmari Haara 68 v, Riistavesi, Hilma Ma-
ria Nissinen 94 v, Tuusniemi, Jani Mar-
ko Juhani Tirkkonen 37 v, Tuusniemi, Liisa
Pelkonen 88 v, Tuusniemi, Aili Tuovinen
98 v, Vehmersalmi, Esa Kokkonen 78 v,
Nilsä, Antti Erkki Miettinen 89 v, Kaavi,
Anna Lavikainen 91 v, Tuusniemi, Jorma
Aulis Pirinen 79 v, Nilsä, Esko Toivo Ola-
vi Pirinen 56 v, Kaavi, Hilma Alviina Harju-
nen 93 v, Kaavi, Veikko Olavi Holmström
87 v, Nilsä, Hilja Helena Kinnarinen 48 v,
Tuusniemi, Ahti Juhani Pitkänen 65 v, Riis-
tavesi/Vehmersalmi, Jouni Matti Tapani
Hiltunen 52 v, Kaavi, Katri Fredrika Toivo
93 v, Nilsä, Veikko Juhani Sormunen 73 v,
Juankoski, Paula Maarit Taskinen 48 v, Nil-
siä, Antti Lappeteläinen 78 v, Tuusniemi,
Ano Sakari Johannes Miettinen 61 v,
Riistavesi, Eeva Maria Parad 85 v, Nilsä,
Eila Eeva Annikki Holopainen 72 v, Veh-
mersalmi, Kerttu Kosloff 79 v, Kaavi, Mai-
re Kyllikki Pitkänen 87 v, Nilsä, Taisto Pe-
ter Pitkänen 74 v, Riistavesi, Pentti Kaler-
vuo Saarelainen 79 v, Nilsä, Vieno Annikki
Soininen 90 v, Nilsä, Antti Vilho Heikki-
nen 93 v, Kaavi, Eeva Katri Vartiainen 79 v,
Sänneinen, Elsa Räsänen 91 v, Vehmer-
salmi, Veli Matti Räsänen 59 v, Juankos-
ki, Maija Räsänen 91 v, Nilsä, Aune Toi-
vanen 92 v, Nilsä, Maija-Liisa Hyvärinen
83 v, Riistavesi, Toivo Johannes Pitkänen
87 v, Sänneinen.

ARKKI

Kauppakeskus Apaja

040 4848 445, arkki.kuopio@evl.fi

Askartelua lapsille ti 5.5. klo 13.30. Muis-
tetaan äitiä tai mummia tulevana äitein-
päivänä. Tervetuloa kevään viimeiseen
tuokioon! Askartelua ohjaa lastenhoaja
Paula Raatikainen 040 4848 266.

DIAKONIAKESKUS

Suokatu 31

040 4848 445

Nuotta-kahvio, kierrätysmyymälä ja
diakoniatyöntekijöiden vastaanotot
ilman ajanvarauksa avoimena maanantai-
sin, keskiviikkoisin ja perjantaisin
klo 10–12. Ovet avataan klo 9.40, aamu-
hartaus klo 9.50. Kahviossa luettavis-
sa päivän lehdet SS ja HS sekä kristillisiä
viikko- ja kuukausilehtiä.

Pullakirkko 8.5. klo 12 NNKY:n tiloi-
sa, jonka jälkeen kirkkokahvit Nuotta-
kahviossa.

KULTTUURIKULMA

Koonnut PIIA JULKUNEN

Menovinkit 29.4.–27.5.2015

Lähetä vinkit osoitteeseen kulttuurikulma@gmail.com kaksi viikkoa ennen seuraavan lehden ilmestymistä.

NÄYTTELYT

G12 Kuopio

- 18.4.–7.5. Nina Venäläinen
- 9.5.–28.5. Eeva-Liisa Isomaa

Galleria Valohuone

- 31.5. saakka Ismo Hölttö

Kuopion taidemuseo

- 13.5.–26.9. Leonardo da Vinci. Risto Vilhunen 70 vuotta

ESITYKSIÄ

- Teatteri Vives: Entäs nyt, Niskavuori? 2.5. klo 14 ja 18, 3.5. klo 15, 8.5. klo 19, 9.5. klo 15, 10.5. klo 15 Salmin sali Siilinjärvi
- Kuopion kansalaisopiston aikuisten teatteriproduktio: Votkaturistit 3.5. klo 15, 6.5. klo 19 Kulttuuriareena 44
- Kuopion kaupunginteatteri ja lukio-yhteistyö Back to the 80's ensi-ilta 7.5. klo 19 Kuopion kaupunginteatteri
- 7.5. klo 18 Kuopion ylioppilasteatteri: Adalmin helmi Pihkainmäen Koulou
- 7.5. klo 18 Lapsikuoro Kukkumarallan kevätkonsertti Kuopion kaupungintalon juhlasali
- Cilla Back: Tarantata 7.5. klo 19, 8.5. klo 19, 9.5. klo 19 Sotku
- Kulttuurikeitto: Pirjo Yli-Maunula – Susurro 8.5. klo 12 Sotku
- 18.5. klo 18 Musiikkiopiston lukuvuoden päätöskonsertti Salmin Sali Siilinjärvi
- 19.5. klo 18 Vox Polaris -kuoro: Rakkautta kaikkialla Kuopion kaupungintalon juhlasali
- Joona Halonen: Älä aja sataa kun sataa 22.5. klo 10 ja 19, 23.5. klo 19, 24.5. klo 19 Sotku
- 23.5. klo 15 Viihdekuoro Sawo Ensemble: "Lauantain toivotut" Kuopion kaupungintalon juhlasali
- Anne Hiekkaranta: Conus Marmore-us!!! 29.5. klo 19 Sotku

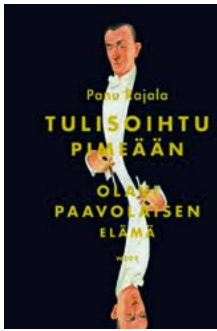
TAPAHTUMIA

- 22.–24.5. Juuret-sarjakuvafestivaali "Satamankulma / Kallamarina
- 23.5. klo 11–15 Maailma Kuopion torilla ja Mahdollisuuksien tori Kuopion kauppatori. Järj. Monikulttuurikes-

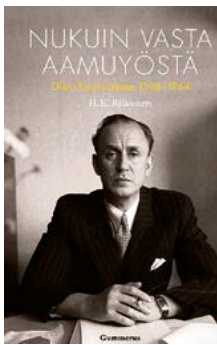

Dorothy, Variksenpelätin, Peltinen mies ja Leijona seikkailevat Ihmemaa OZ -näytelmässä Kuopion kaupunginteatterissa.

KIRJALLISTA

Panu Rajala. *Tulisihtu pimeään*. Olavi Paavolaisen elämä. 2014. WSOY. 624 s.

H.K. Riikonen: *Nukuin vasta aamuyöstä*. Olavi Paavolainen 1903–1964. 2014. Gummerus. 584 s.

Täi kirjailijan frakissa?

Olavi Paavolainen, kirjailija, kulttuurielämän vaikuttaja, kuljeskelija, koneromantiikan rakastaja, sodan tunteeennäyttäjä, jonka ihanteet olivat menneen vuosisadan taiteessa ja joka päivän päätteeksi istahti biedermeiersohvalleen tarkasti varoen, ettei räätälin tekemä puku ry-pistynyt.

Mitä hänestä on kerrottavana nyt, kun kuunnillat ovat kukkineet kirjailijan kummulla jo puolen vuosisadan ajan? **Panu Rajala** näyttää paitsi Paavolaisen tulioihdun, myös hänen pimeän puolensa, joka parhaiten tuli näkyviin naisten

TERHI LAITINEN

Syvällistä synkästä yksinpuhelijasta

Olavi Paavolaisen kollega ja ystävä **Harri Kaasalainen** sanoi aikanaan, että Paavolaisesta pitää kirjoittaa kuten hän itse: "Elegantisti, tyylikäästi, kipunoivasti." Tätä kirjallisuuden professori **H. K. Riikonen** noudattaa, vaikka tiedemiehen täsmällisyydellä analysoi kohdettaan kirjailijana ja hänen vaikutustaan kirjallisessa elämässä.

Eroitiikan harrastaja Paavolainen jätetään muutamii sivuhuomautuksiin, mikä on ymmärrettävää, sillä julkisuuteen saatetun tiedon mukaan Rajalalla on siitä pidempi ansioluettelo kuin Riikosella. Ehkä juuri siksi Rajalan ja Riikosen kirjat

TERHI LAITINEN

LYHYESTI

1. 2. 3.

Helatorstai

Helatorstain eli Kristuksen taivaaseenastumisen päivän aihe ja ajankohta, 40 päivää pääsiäisestä, on saatu Apostolien teoista (Ap. t. 1: 6–14). Kristus korotettiin taivaisiin. Hän on astunut taivaalliselle valtaistuimelle ja istuu nyt Jumalan oikealla puolella. Hänelle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Mikään ei voi erottaa meitä Jumalan rakkaudesta. Me emme voi saada yhteyttä Kristukseen inhimillisten aistiemme välityksellä, mutta silti hän on Pyhän Hengen kautta lähettetty meille puolustajaksi, auttajaksi ja lohduttajaksi. Tässä Hengessä Kristus on kirkossaan jatkuvasti läsnä. Pyhä Henki liittää maailman kaikki kristityt Kristuksen kirkkoon, yhteen Herraan ja yhteen uskoon.

Helluntai

Helluntain ajankohta määräytyy Apostolien teoissa (Ap. t. 2) kuvattuna Pyhän Hengen vuodattamisesta. Kristillisessä helluntaissa tulivat keskeisiksi aiheiksi Pyhän Hengen saaminen ja Hengen toiminta sekä alkuseurakunnan ja koko Kristuksen kirkon synty. Helluntaina toimitettiin ensimmäiset kristilliset kasteet. Varhaisessa kirkossa helluntai oli pääsiäisen ohella toinen vuoden kastepäivistä. Helluntain raamatuntekstit puhuvat Pyhästä Hengestä lupauksena ja lahjana. Hänet on lähetetty meille puolestajaksi, auttajaksi ja lohduttajaksi. Tässä Hengessä Kristus on kirkossaan jatkuvasti läsnä. Pyhä Henki liittää maailman kaikki kristityt Kristuksen kirkkoon, yhteen Herraan ja yhteen uskoon.

Lähde: Kirkkovuosikalenteri

niin mainiosti täydentävät toisiaan. Rajala on psykologi ja Riikonen sosiologi, ammattinimityksiä käyttäkseni.

Riikosen kirjan yksi vaikuttavimmista kohdista on Synkkään yksinpuheluun kohdistunut kova-aseinen sota, jonka etulinjassa oli Kuopion oma poika **Olavi Siippainen**: tähän kiteytyy se, miten kaukana huvilan herraspoika ja tehtaantöyläislesken tenava sodan haavojen jäljiltä kirjailijoinakin toistaan olivat. Tähän kiteytyy myös paljon kirjallisuushistoriastamme tuolloin.

RISTIVETOA

Perhepäivässä opittiin sirkustemppeja

Hulavanteet pyörivät ja jonglööripallot saivat kyytiä Män-

nistön seurakunnan perhepäivässä Pyhän Johanneksen kirkolla.

Harvoin näkee kirkkosalia niin täynnä kuin huhtikuisena sunnuntaina perhemessussa Männistössä. Myös iältään kirkkoväki poikkeaa totutusta: valtaosa on lapsia ja nuoria aikuisia. Sylivauvat osallistuvat lastenvirsien laulamiseen iloisesti kiljähellen ja osa leikki-ikäisistä vaelteeletie ulialaan näköisenä kirkkosalin käytävällä.

Messun jälkeen kokoontutaan yhteiselle lounaalle. Sen päätteeksi on vuorossa pikukuvan innokkaasti odottama sirkustyöpaja. Riemulla ei ole rajoja.

Vilinää ja vilskettä

Kuopion Sirkuksen väki on suunnitellut eri-ikäisille lapsille sopivia temppeja, joita voi kokeilla kirkkosalini pystytetyillä toimintapisteillä. Isommat testailevat muun muassa nuorallakävelyä ja kärrynpyöriä, pienemmät puolestaan ottavat tuntumaa jonglööripalloihin ja -keiloihin. Hetkessä paikka on täynnä vilinää ja vilskettä.

Maria Heiskanen ja hänen poikansa **Veeti** ja **Väinö Rantonen** katselevat sirkustelua sivummalta. 5-vuotias Väinö vielä miettii, mitä lajia arvaisi lähteä kokeilemaan.

"Hän on hyvin harkitsevainen poika. Ei ryntäile suin päin tilanteisiin", poikien mummo Sisko Heiskanen kuvailee.

2-vuotiaasta Veetiä taas kiinnostaa tässä vaiheessa eniten valokuvaajan salamalaitte.

Maria Heiskanen kertoo porukan olevan nyt ensimmäistä kertaa mukana perhepäivän vietoissa.

Hän voisi hyvin ajatella menevänsä isona sirkukseen töihin.

"Olemme osallistuneet aikaisemminkin näihin perhepäiviin. Asumme tuossa lähellä, joten kynnys lähteä liikkeelle ei ole kovin iso", Heli kertoo.

Tyttöjen lisäksi mukana on myös yhdeksän kuukauden ikäinen Benjamin.

"Hän on ollut koko tämän ajan hirveän kil-

Anna ja Naana Ampem päättivät kokeilla olisiko heissä jonglööriainesta.

TIMO HARTKANEN

lut mukana seurakunnan toiminnassa.

"Siksi haluaisin tarjota myös omille lapsileni samanlaisen mahdollisuuden."

Kevyempi kaava innostaa

Heli Ampemin tyttäret **Anna** ja **Naana** ovat jo ehtineet kiertää kaikki toimintapisteet.

"Häusinta oli pyörittää hulavannetta", Anna selvittää.

Hän voisi hyvin ajatella menevänsä isona sirkukseen töihin.

"Olemme osallistuneet aikaisemminkin näihin perhepäiviin. Asumme tuossa lähellä, joten kynnys lähteä liikkeelle ei ole kovin iso", Heli kertoo.

Tyttöjen lisäksi mukana on myös yhdeksän kuukauden ikäinen Benjamin.

"Hän on ollut koko tämän ajan hirveän kil-

tisti, kun on ollut niin paljon jännittävää katseltavaa."

Lapset ovat Helin mukaan viihtyneet kirkolla erittäin hyvin.

"Perheille suunnattuja teemapäiviä voisi olla vaikka useamminkin. Jumalanpalvelus oli suunniteltu vähän kevyemmäksi ja lapsille sopivaksi, sellainen innostaa osallistumaan."

Perhepäivä neljästi vuodessa

Männistön seurakunnassa on jo muutaman vuoden ajan järjestetty teemallisia perhepäiviä.

"Niitä on aina kaksi kevätkaudella ja kaksi syksymmällä", pastori **Salla Tyrväinen** kertoo.

"Joka kerta on erilaista toimintaa messun päätteeksi. Esimerkiksi alkutalvesta vietimme perhepäivää laskiaisteemalla rekiajeluiheen ja pulkkamäkiin."

HELI HARING

KYSY USKOSTA

Miksi juuri kristinusko?

Maailmassa on monta uskontoa, eivätkä ihmiset yleensä valitse uskontojaan vaan uskovat sen mukaan, mihin heidät kasvatetaan.

Niinpä kristitty joutuu kysymään, miksi pitäisin omasta uskostani kiinni. Miksi se olisi todempi kuin jokin toinen usko?

Koska on vain yksi Jumala. Tuon Jumalan Poika on tullut ihmiseksi. Alkukirkosta kasvanut kristikunta kertoo tuosta Jumalasta ja liittää ihmisiä Jumalan yhteyteen kasteen kautta. Siksi kristinusko avaa aivan erityisen tien Jumalan tuntemiseen.

Näin etenee virallinen vastaus. Kristinusko on tosi uskonto, koska se perustuu todelliseen Jumalan toimintaan. Oikea vastaus, joskaan ei ehkä kovin hyödyllinen oman tiensä etsijälle.

Yritän hieman henkilökohtaisempaa

vastausta. Minä en ole valinnut kristinuskoo, mutta valitsen siinä pysymisen. Syitä on monia.

Mikään muu maailmanuskonto ei ole yhtä itsekriittinen kuin kristinusko. Se kysyy yhä uudestaan käärmeeen sanoin: "Onko Jumala tosiaan sanonut niin ja niin?"

Näin kristinusko korjaa itse itseään. Vaikka se perustuu annettuihin perusvakaumuksiin, ne voidaan ymmärtää uudella, päivitettyllä tavalla eri aikoina.

Tästä syystä kristinuskon sisälle mahtuu useita erilaisia tulkintalinjoja. Ei ole vain yhtä ajatuspolkua, jonka sisään minun täytyisi mahtua itseni.

Siksi uskonkirjojen joukosta löytyy myös minulle sopiva tapa olla kristitty.

Arvostan kristinuskon moniulotteisuutta. Tieto, tunne, etiikka, historia, filosofia, taide, musiikki, sosiaalisuus ja mielenterveystaidot. Näistä kaikista syn-

ttyy ehjä ja kaunis maailmankatsomus.

Kristinusko pärjää erittäin hyvin käytännöllisessä testissä. Sen pohjalta voi nimittäin elää hyvää ja rikasta elämää. Kristillinen palvelevan rakkauden idea tekee maailmasta paremman paikan.

Realistinen syntioppi pitää jalat maassa. Oppi armosta lupaa ihanasti: olen riittävän hyvä ja saan kasvaa ihmisenä.

Kaikkein hienointa on kristinuskon ydinidea. Jumalan Poika tuli ihmiseksi. Jumala on siis ihmisen puolella. Hän pysyy rinnallamme kärsimyksessä, kuolemassa ja tuonellassakin. Jumala ei hukkaa meistä ketään.

En kehu omaa uskontoani viran puolesta, vaan koska olen ihan oikeasti tutkinut ja pohtinut sitä.

Siksi näen selvästi sen heikkoudetkin, joista suurimmat ovat kärsimyksen ongelma ja Jumalan kätkeytyneisyys. Näiden takia monet hylkäävät kristin-

kon, joskin samat viat vaivaavat muita-kin uskontoja.

Minussakin ne herättävät välillä ankan epäilyn. Siksi en paukuttele henkseleitä kehuessani kristinuskoo. On siinä puutteeksakin.

Mutta niiden kanssa voi elää. Kun oikein harmittaa, purnaan itse Jumalalle: tule vihdoin esiin ja laita asiat kuntoon.

Tai Jeesuksen sanoin sama asia: tulkoon sinun valtakuntasi.

Teologian tohtori Kari Kuula vastaa palstalla kysymyksiin kirkosta ja uskosta. Lähetä kysymyksiä osoitteeseen kirkkojakoti@evli.fi

KIRKKO & KOTI

Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti.
102. vuosikerta.

Seuraava numero ilmestyy 27.5.2015

Julkaisija Kuopion evl.t. seurakunnat, PL 1064, 70101 Kuopio, p. 158 111, faksi 158 288, www.kuopionseurakunnat.fi. Toimitusneuvosto Paavo Kaitokari, Hannu Koskelainen, Pauli Kurkirinne, Kirsi Leino, Marketta Rantama. PAINOS 73 670 kpl Toimitus Kirjastokatu 5 A 1, 70100 Kuopio Viestintäpäällikkö, Kirjko ja Koti -lehden päätoimittaja Minna Siikaniva, puh. 040 4848 273, minna.siikaniva@evli.fi Tiedottaja Merja Tapi, puh. 040 4848 236, merja.tapi@evli.fi Tiedottaja Heli Haring puh. 044 414 4801 Verkkoimittaja Seija Rytönen puh. 040 4848 514, seija.rytkonen@evli.fi Taitto Kotimaa Oy Ilmoitukset Pirjo Teva, puh. 020 754 2284, 040 680 4057, pirjo.teva@kotimaa.fi Tilaukset 20 €/vuosikerta Jakelu Posti Oy, Suora Lähetys Oy. Jakelupalaute jakelupalaute@kotimaa.fi, Posti puh. 0200 71000, Suora Lähetys puh. 017 264 7800

Kirkkojakoti.fi Facebook.com/kirkkojakoti @Kirkkojakoti

"Meillä ei tietokone dominoi elämää. Haluamme, että lapset leikkivät ja ovat lapsia mahdollisimman pitkään", Niina ja Matti Savolainen pohtivat katsellessaan Akselin touhuja. Alma-koira väsähti kesken leikkien.

SEIJARYYTÖNEN

Minkä nuorena oppii

Sen vanhana taitaa. Niina ja Matti Savolaisen mukaan tämä pätee myös luontevan seurakuntayhteyden syntymiseen.

Kuopiolaisella Savolaisen pariskunnalla riittää vilskeitä. Päivät täyttyvät töistä, seurakunnan menoista sekä lasten kaitsemisesta.

"Vaikka olen tällä hetkellä vuorottelupaalla, tuntuu että kalenteri on kovassa käytössä", **Niina Savolainen** nauraa.

Toiminnantäyteisyys ei kuitenkaan pariskuntaa haittaa – päinvastoin.

"On ihanaa viettää aikaa 3-vuotiaan pojanpoikamme **Akselin** kanssa. Tapaamme häntä lähes päivittäin, koska poikamme perhe asuu ihan lähellä."

Koko viime syksyn Niina hoiti Akselia joka toinen viikko. Vuoden alusta isovanhempien silmäterä aloitti päivähoitossa.

"Nytkin haemme Akselin usein hoidosta ja katsomme hänen peräänsä aina, kun tarvetta on."

Seurakunta tutuksi

Savolaisilla on kolme lasta, joista kaksi on jo aikuisia. Kuopus **lida** on 8-vuotias.

"Olemme jo isovanhempia, mutta samalla elämme myös lapsiperheen arkea. Meillä onkin jälkikasvun suhteen aika laaja skaala", Niina ja **Matti** hymyilevät.

Ikäerosta huolimatta Savolaisten lapsilla on jotain yhteistä – seurakunta on tullut heille tutuksi.

"Kaikki lapsemme ovat käyneet seurakunnan kerhoissa ja harrastusryhmissä. Jokaiselle on jäänyt mieleen erityisesti ihanat kerhotädit."

"Kuopuksemme on vähän ujompi ja aluksi arasteli kerhoon lähtemistä. Hän kuitenkin innostui jo ensimmäisestä kerrasta, koska ohjaajat ottivat hänet niin lämpimästi huomaansa."

"Nykyään lida on innokas seurakunnan kuorolainen."

Isovanhemmat ovat ottaneet myös Akselin mukaan seurakunnan rientoihin. Viime syksynä Niina kävi pojan kanssa perhekerhon tapaamisissa.

"Oli hauskaa seurata nuorten äitien juttuja, kun itsellä on äitiyteen vähän pidempi perspektiivi. Ja toisaalta jo kokemusta myös mummin roolista."

"Muistin elävästi, että noita samoja asioita minä itsekkin aikoinaan pohdin. Samalla pystyin lohduttamaan näitä äitejä, että älkää hätäilkö, kaikki järjestyy kyllä."

Savolaisten viikko-ohjelmaan kuuluu myös osallistuminen oman seurakunnan järjestämälle arkiselle aterialle.

"Siellä on todella lämmin ja mukava tunnelma. Paikalla on porukkaa vauvasta vaariin, ja olemme saaneet sieltä paljon tuttuja."

"Syksyllä otimme Akselinkin useasti mukaan. Nyt mummot ovat kovasti kaipaillleet häntä ja kyselevät, milloin poika olisi taas tulossa meidän kanssamme aterioimaan."

Ovet avoinna kaikille

Savolaiset kertovat hieman huvittuneina, että heidän perheen kaikki harrastukset löytyvät tällä hetkellä seurakunnasta.

"Seurakunta kuitenkin tarjoaa niin monipuolisia mahdollisuuksia hyvinkin edullisesti – tai jopa ilmaiseksi."

"Kunpa ihmiset huomaisivat paremmin nämä mahdollisuudet."

Savolaiset kokevat, että seurakunnan tilaisuuksiin on aina ollut hyvin mutkatonta mennä.

"Ei siellä vaadita, että sinun pitäisi olla tietynlainen ihminen kelvataksesi ylittämään kirkon kynnyksen. Ovet ovat auki ihan jokaiselle. Monet arastelevat osallistumista aivan turhaan."

"Onkin ollut hauska kuulla ensikertalaisten kommentteja seurakunnan tilaisuuksien jälkeen. Ihmetellen on kiitelty, että olipa yllättävän mukava kokemus."

Niina on lähdössä loppukesästä kuopuksen kanssa äiti-tytärleirille.

"Olemme käyneet erilaisilla seurakunnan järjestämällä leireillä paljonkin vuosien varrella ja nauttineet joka hetkestä. Jokainen osallistuja tulee huomioduksi ja aidosti kohdatuksi. Siitä tulee hyvin levollinen olo."

Esimerkin voima

Niina ja Matti ovat itse lapsuudessaan käyneet seurakunnan kerhoissa.

"Pyhäkoulu ja poikakerho tulivat tutuiksi. Siihen aikaan ei ollut niin paljon tarjontaa kuin nykyään", Matti muistelee.

"Aikuisiällä on sitten päässyt olemaan monessa mukana senkin edestä. Miesten takkailloissa kävin yhteen aikaan ahkerasti ja olen ollut myös yhteisvastuukerääjänä."

Savolaiset uskovat käytännön esimerkin voimaan. He haluavat omalla toiminnallaan opettaa lapsille, että kirkko on lähellä ja sen siipien suojaan voi mennä tekemään monenlaisia asioita.

"Lapset ovat oppineet, ettei kirkko ole yhtä kuin pelkkä jumalanpalvelus. Uskomme heidän mieltävän seurakunnan matalan kynnyksen paikaksi, jonne on helppo mennä juuri sellaisena kuin on."

Toki myös jumalanpalvelukset kuuluvat Savolaisen perheen elämään.

"Jumalanpalvelukset ovat muuttuneet meidän lapsuudestamme. Ne eivät ole enää sellaista pönötystä, vaan enemmänkin arjen makuista, ihmistä lähelle tulevaa ja lämmenhenkistä kohtaamista. Niihin on mukava viedä lapsetkin."

Mikä on paasto?

Niina on välittänyt omalle jälkikasvulleen lapsena oppimansa iltarukouksen.

"Akselikin osaa jo sen. Iltarukoukseen on hyvä päättää päivä."

Kristillisiä perinteitä on Savolaisen perheessä tuotu esille sen mukaan, kun lapset ovat niistä kyselleet.

"Mitään ei tuputeta ja asioista kerrotaan lapsen kehitystaso huomioiden", Savolaiset painottavat.

"Esimerkiksi lida ymmärtää jo pääsiäistarinan, mutta Akseli on siihen vielä liian pieni. Akselin kanssa kuitenkin askarreltiin pääsiäisen alla virpomisviitsat."

Tänä vuonna lapset olivat kovasti kyselleet pääsiäiseen liittyvästä paastosta.

"He ihmettelivät, että mitä se tarkoittaa ja miksi jotkut viettävät paastoa. Juttelimme siitä yhdessä ja yritimme selvittää lapsille, mikä paaston kristillinen merkitys on."

HELI HARING